

Samhällsekonomi och finansförvaltning

2

UTGIFTSOMRÅDE 2

Förslag till statsbudget för år 1997

Samhällsekonomi och finansförvaltning

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	5
2	Lagtext	7
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti	7
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1983:890) om allemanssparande	8
3	Inledning	13
4	Centrala myndigheter och nämnder	15
4.1	Anslagsavsnitt	16
A1.	Konjunkturinstitutet	16
A2.	Riksrevisionsverket	17
A3.	Statskontoret	18
A4.	Statistiska centralbyrån	19
A5.	Folk- och bostadsräkning	20
A6.	Finansinspektionen	21
A7.	Insättningsgarantinämnden	23
	Riksgäldskontoret och kostnader för statskuldens förvaltning	23
A8.	Riksgäldskontoret; Förvaltningskostnader	26
A9.	Riksgäldskontoret; Kostnader för upplåning och låneförvaltning	27
A10.	Riksgäldskontoret; Garantiverksamhet	28
A11.	Statens lokalförsörjningsverk	29
A12.	Täckning av merkostnader för lokaler	30
A13.	Nämnden för offentlig upphandling	31
A14.	Ekonomiska rådet	31
A15.	Kostnader för vissa nämnder m.m.	32
A16.	Bokföringsnämnden	32
A17.	Bidrag till Stiftelsen för utvecklande av god redovisningssed	33
A18.	Utvecklingsarbete	33
A19.	Kammarkollegiet	34
A20.	Kontrollfunktionen i staten	35
4.2	Statens fastighetsverk	35
4.3	Insättningsgarantin	36
4.4	Allemanssparandet	38
5	Tidsbegränsade åtaganden	45

Innehållsförteckning, forts

5.1	Anslagsavsnitt.....	46
B1.	Statlig kreditgaranti för bostadsanskaffningslån	46
B2.	Åtgärder för att stärka det finansiella systemet.....	46
B3.	Statliga ägarinsatser m.m. i Nordbanken	47
B4.	Försäljning av aktier i Stadshypotek AB	47
B5.	Bidrag till kapitalet i Europeiska investerings- banken	47
5.2	Bidrag till Europeiska utvecklingsbanken (EBRD)	48
6	Riksdagens revisorer	49
6.1	Anslagsavsnitt	49
C1.	Riksdagens revisorer	49

1. Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti,
2. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1983:890) om allemanssparande,
3. godkänner att det övergripande målet för verksamheten inom Insättningsgarantinämndens ansvarsområde skall vara i enlighet med vad regeringen förordat under anslag A7,
4. godkänner regeringens förslag att särskild prioritet skall ges åt skärpt riskkontroll inom hela Riksgäldskontorets verksamhetsområde samt åt en intensifierad upplåningsverksamhet på hushållsmarknaden i enlighet med vad regeringen förordar under anslag A9,
5. medger att den utgående reservationen på reservationsanslaget D5. Utvecklingsarbete under sjunde huvudtiteln förs till ramanslaget A18. Utvecklingsarbete,
6. godkänner den nya treårsplanen för investeringar m.m. till Statens fastighetsverk i enlighet med vad regeringen förordat i avsnitt 4.2,
7. bemyndigar regeringen att besluta om att Statens fastighetsverk får ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar m.m. i enlighet med vad regeringen förordat i avsnitt 4.2,
8. godkänner att Sverige medverkar i den aktuella kapitalhöjningen i Europeiska utvecklingsbanken med inbetalningar om 51 300 000 ecu under åren 1997/98 - 2004/05 och att regeringen tecknar andelar till ett belopp om 228 miljoner ecu,
9. för budgetåret 1997 anvisar anslagen under utgiftsområde 2 *Sambällsekonomi och finansförvaltning* enligt följande uppställning:

ANSLAG	ANSLAGSTYP	ANSLAGSBELOPP tusental kr
A1. Konjunkturinstitutet	ramanslag	29 208
A2. Riksrevisionsverket	ramanslag	177 167
A3. Statskontoret	ramanslag	59 325
A4. Statistiska centralbyrån	ramanslag	328 802
A5. Folk- och bostadsräkning	reservationsanslag	70 000
A6. Finansinspektionen	ramanslag	110 105
A7. Insättningsgarantinämnden	ramanslag	2 000
A8. Riksgäldskontoret: Förvaltningskostnader	ramanslag	83 348
A9. Riksgäldskontoret: Kostnader för upplåning och låneförvaltning	ramanslag	1 500 000
A10. Riksgäldskontoret: Garantiverksamhet	ramanslag	1
A11. Statens lokalförsörjningsverk	ramanslag	17 029
A12. Täckning av merkostnader för lokaler	ramanslag	19 500
A13. Nämnden för offentlig upphandling	ramanslag	6 348
A14. Ekonomiska rådet	ramanslag	1 705

ANSLAG	ANSLAGSTYP	ANSLAGSBELOPP tusental kr
A15. Kostnader för vissa nämnder m.m.	obetecknat anslag	1 552
A16. Bokföringsnämnden	ramanslag	4 468
A17. Bidrag till Stiftelsen för utvecklande av god redvisningssed	obetecknat anslag	800
A18. Utvecklingsarbete	ramanslag	32 570
A19. Kammarkollegiet	ramanslag	22 277
A20. Kontrollfunktionen i staten	reservationsanslag	100 000
B1. Statlig kreditgaranti för bostadsanskaffningslån	obetecknat anslag	200
B2. Åtgärder för att stärka det finansiella systemet	ramanslag	205 000
B3. Statliga ägarinsatser m.m. i Nordbanken	ramanslag	100 000
B4. Försäljning av aktier i Stadshypotek AB	ramanslag	60 000
B5. Bidrag till kapitalet i Europeiska investeringsbanken	ramanslag	860 000
C1. Riksdagens revisorer	ramanslag	16 151
Summa för utgiftsområdet		3 807 556

2. Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti

Härigenom föreskrivs att 12 och 13 §§ lagen (1995:1571) om insättningsgaranti skall ha följande lydelse.

NUVARANDE LYDELSE

FÖRESLAGEN LYDELSE

12 §

Varje institut som omfattas av garantin skall betala en årlig avgift till nämnden. Avgiften för ett år grundas på institutens insättningar vid utgången av närmast föregående år, till den del insättningarna omfattas av garantin.

Institutens sammanlagda avgifter för ett år skall uppgå till ett belopp som motsvarar 0,25 procent av insättningarna.

Om nämnden har tagit upp lån enligt 15 §, får nämnden besluta att, till dess lånet har betalats tillbaka, de sammanlagda avgifterna för ett år skall uppgå till ett belopp som motsvarar högst 0,3 procent av insättningarna.

Om de behållna avgiftsmedlen sammanlagt uppgår till ett större belopp än som motsvarar 2,5 procent av insättningarna, skall de sammanlagda avgifterna för ett år uppgå till ett belopp som motsvarar 0,1 procent av insättningarna.

Institutens sammanlagda avgifter för ett år skall uppgå till ett belopp som motsvarar 0,50 procent av insättningarna.

Bestämmelserna i andra och tredje styckena behöver inte tillämpas när avgiften för ett enskilt institut

- 1. bestäms enligt 14 §,*
- 2. bestäms genom omprövning enligt 27 § förvaltningslagen (1986:223), eller*
- 3. efter överklagande bestäms av allmän förvaltningsdomstol.*

13 §

Nämnden skall årligen bestämma hur stort belopp varje institut skall betala i avgift. Nämnden bestämmer också när avgiften skall betalas.

Avgiften skall motsvara summan av institutets insättningar till den del de omfattas av garantin, multiplicerat med lägst 60 procent och högst 140 procent av det tal som tillämpas enligt 12 §

Avgiften skall motsvara summan av institutets insättningar till den del de omfattas av garantin, multiplicerat med lägst 80 procent och högst 120 procent av det tal som tillämpas enligt 12 §

andra, tredje, eller fjärde stycket. Avgiften skall bestämmas med hänsyn till institutets kapitaltäckningsgrad, beräknad enligt 2 kap. 1 § lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag.

andra eller tredje stycket. Avgiften skall bestämmas med hänsyn till institutets kapitaltäckningsgrad, beräknad enligt 2 kap. 1 § lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1983:890) om allemanssparande

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1983:890) om allemanssparande¹ dels att 4, 8, 8 a, 15 – 16 och 24 – 28 §§ skall upphöra att gälla, dels att rubrikerna närmast före 24 och 26 §§ skall utgå, dels att 1, 3, 9, 10, 18, 19 och 22 §§ skall ha följande lydelse.

NUVARANDE LYDELSE

FÖRESLAGEN LYDELSE

1 §²

I denna lag behandlas den särskilda sparformen allemanssparande, som görs på allemanssparkonto eller i allemansfond. *Sparande i allemansfond är förenat med skattelättnader enligt lagen (1994:1851) om skattelättnader för sparande i allemansfond.* Lagen gäller, med de undantag som anges i andra stycket, även för sådant sparande som sker i andelar i allemansfond enligt lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande.

I denna lag behandlas den särskilda sparformen allemanssparande, som görs på allemanssparkonto eller i allemansfond. Lagen gäller, med de undantag som anges i andra stycket, även för sådant sparande som sker i andelar i allemansfond enligt lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande.

Bestämmelserna i 3 § andra – fjärde styckena, 4, 6, 8, 8 a, 9 och 19 – 28 §§ skall inte tillämpas i fråga om sådant sparande i allemansfond som sker enligt lagen om individuellt pensionssparande.

Bestämmelserna i 3 § andra stycket, 6, 9 och 19 – 23 §§ skall inte tillämpas i fråga om sådant sparande i allemansfond som sker enligt lagen om individuellt pensionssparande.

3 §³

Sparmedlen skall sättas in i en bank som enligt överenskommelse med Riksgäldskontoret förmedlar allemanssparande. En sparare får *inte spara på mer än ett allemanssparkonto och i fler än två allemansfonder.* Han får flytta sina sparmedel inom allemanssparandet.

Sparmedlen skall sättas in i en bank som enligt överenskommelse med Riksgäldskontoret förmedlar allemanssparande. En sparare får flytta sina sparmedel inom allemanssparandet.

Den bank eller det fondbolag som ombesörjer en överföring är berättigad till ersättning med högst 150 kronor av spararen för sina kostnader för överföringen. Någon uttagsavgift enligt 6 § skall inte betalas.

Vad som föreskrivs i första stycket och annars i denna lag i fråga om bank gäller, *med undantag för bestämmelserna om lån för förvärv av bostad och för bosättning i övrigt (bosparlån) i 8 a och 26 – 28 §§*, också i fråga om sparkassa.

För visst sparande på sparkonto hos HSB:s Riksförbunds Sparkassa (HSB:s Sparkassa) samt för visst sparande som är anordnat av Riksbyggen ekonomisk förening gäller särskilda bestämmelser enligt 24 och 25 §§.

Vad som föreskrivs i första stycket och annars i denna lag i fråga om bank gäller också i fråga om sparkassa.

9 §⁴

De medel som sätts in på ett allemanssparkonto skall överföras från banken till Riksgäldskontoret.

På de medel som satts in på ett allemanssparkonto utgår årlig ränta *som skall motsvara lägst det av riksbanken fastställda, vid varje tid gällande diskontot, minskat med tre procentenheter*. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om vilken räntesats som vid varje tidpunkt skall gälla.

På de medel som satts in på ett allemanssparkonto utgår årlig ränta. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om vilken räntesats som vid varje tidpunkt skall gälla.

10 §⁵

En allemansfond är en fond för sparande huvudsakligen i svenska aktier och andra svenska värdepapper.

I fråga om allemansfonder gäller vad som föreskrivs i lagen (1990:1114) om värdepappersfonder och annan författning i fråga om värdepappersfonder med de avvikelser som följer av denna lag och lagen (1994:1851) om skattelättnader för sparande i allemansfond.

Aktiekontolagen (1989:827) är inte tillämplig på andelar i en allemansfond.

I fråga om allemansfonder gäller vad som föreskrivs i lagen (1990:1114) om värdepappersfonder och annan författning i fråga om värdepappersfonder med de avvikelser som följer av denna lag.

18 §⁶

Fondbestämmelserna för en allemansfond skall ange att

1. fonden är en allemansfond för vilken denna lag gäller,

2. *inlösen av fondandel skall ske i de fall och på de villkor som anges i denna lag och i lagen (1990:1114) om värdepappersfonder.*

Fondbestämmelserna skall *också* innehålla närmare regler om fondandelsägarstämma.

Fondbestämmelserna för en allemansfond skall ange att fonden är en allemansfond för vilken denna lag gäller.

Fondbestämmelserna skall innehålla närmare regler om fondandelsägarstämma.

Fondbestämmelserna får ange att belopp motsvarande sammanlagt högst två procent av fondens värde vid utgången av det närmast föregående kalenderåret skall utdelas årligen till viss stiftelse eller visst trossamfund eller annan sammanslutning, dock endast om mottagaren är en svensk juridisk person och inte har till syfte att i sin verksamhet tillgodose medlemmarnas eller andra enskildas ekonomiska intresse.

19 §⁷

I en företagsanknuten allemansfond får kapitaltillskott göras endast av den som är anställd i ett visst bolag eller inom en viss koncern eller vars anställning har upphört till följd av pension enligt lagen (1992:381) om allmän försäkring. För en sådan fond gäller i tillämpliga delar 10 och 12 – 18 §§, om inte annat följer av 21 – 23 §§.

I en företagsanknuten allemansfond får kapitaltillskott göras endast av den som är anställd i ett visst bolag eller inom en viss koncern eller vars anställning har upphört till följd av pension enligt lagen (1992:381) om allmän försäkring. För en sådan fond gäller i tillämpliga delar 10, 12 – 14, 17 och 18 §§, om inte annat följer av 21 – 23 §§.

22 §⁸

Minst tjugofem procent av en företagsanknuten allemansfonds värde skall placeras i sådana värdepapper som *avses i 15 § och som* har utfärdats av det aktiebolag i vilket de som tillskjuter kapital till fonden är anställda eller – om bolaget ingår som moderbolag i en koncern – i vars dotterbolag de är anställda.

Till en företagsanknuten allemansfond får, efter medgivande av Finansinspektionen, mot vederlag av sådana värdepapper som anges i första stycket förvärvas aktier eller andra värdepapper utgivna av ett utländskt företag, om förvärvet görs på grund av ett offentligt erbjudande från det utländska företaget att köpa samtliga aktier i det svenska

Minst tjugofem procent av en företagsanknuten allemansfonds värde skall placeras i sådana värdepapper som har utfärdats av det aktiebolag i vilket de som tillskjuter kapital till fonden är anställda eller – om bolaget ingår som moderbolag i en koncern – i vars dotterbolag de är anställda.

bolaget. Medgivande skall lämnas om det kan anses förenligt med fondandelsägarnas intressen att förvärvet genomförs. Medgivandet skall avse även senare förvärv av värdepapper utgivna av det utländska företaget.

Den i 23 § första stycket lagen (1990:1114) om värdepappersfonder föreskrivna begränsningen i fråga om en värdepappersfonds innehav av värdepapper utfärdade av samme emittent gäller *ej* för en företagsanknuten allemansfond.

Den i 23 § första stycket lagen (1990:1114) om värdepappersfonder föreskrivna begränsningen i fråga om en värdepappersfonds innehav av värdepapper utfärdade av samme emittent gäller *inte* för en företagsanknuten allemansfond.

Av fondens beteckning skall framgå vilket företag den är anknuten till.

¹ Lagen omtryckt 1986:522.

² Senaste lydelse 1985:1288.

³ Senaste lydelse 1995:1288.

⁴ Senaste lydelse 1989:510.

⁵ Senaste lydelse 1996:183.

⁶ Senaste lydelse 1990:1116.

⁷ Senaste lydelse 1992:690.

⁸ Senaste lydelse 1995:1288.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

2. Bestämmelsen om riskspridning i 16 § andra stycket första meningen får tillämpas intill utgången av december 1997.

3. Inledning

Utgiftsområdet omfattar ett tiotal centrala myndigheter och ett antal mindre nämnder. Några av de större myndigheterna är Riksrevisionsverket, Statskontoret, Statistiska centralbyrån, Konjunkturinstitutet, Finansinspektionen och Riksgäldskontoret. Andra större åtaganden inom utgiftsområdet är kostnaderna för stats-skuldens upplåning och låneförvaltning samt betalning- en av Sveriges kapitalandel i Europeiska investerings- banken.

Den av riksdagen beslutade besparingen på stat- lig konsumtion (prop. 1994/95:100 bil. 1, bet. 1994/ 95:FiU 10, rskr. 1994/95:179) avseende budgetåren 1995/96, 1997 och 1998 ligger fast.

I den ekonomiska vårpropositionen (prop. 1995/ 96:150, bet. 1995/96:FiU10, rskr. 1995/96:304) avise- rade regeringen att ytterligare besparingar om 30 mil- joner kronor för utgiftsområdena 2 och 3 skulle tas ut fr.o.m. år 1998. Preliminärt fördelades 6 miljoner kro- nor på utgiftsområde 2. I denna proposition före- slås att besparingarna skall vara 3,8 miljoner kr. Även detta belopp är preliminärt. Fördelningen mellan utgiftsområdena 2 och 3 kan komma att ändras. Besparingarna har fördelats proportionellt mot storleken på myndighetsanslagen inom utgifts- område 2. Ett underlag för den definitiva fördelning- en finns ännu inte framtaget varför regeringen av- ser att återkomma i budgetpropositionen 1998 med ett slutligt förslag.

Ramen för utgiftsområde 2 för år 1997 har juste- rats ned med ca 54 miljoner kr. Den största anled- ningen till justeringen är förändringar i växelkur- sen. Sveriges bidrag till Europeiska investerings-

banken blir mindre, i kronor, än vad som tidigare be- räknats.

Regeringen har lagt fram förslag till en lag om statsbudgeten (prop. 1995/96:220). I propositionen föreslås en ändrad anslagsstruktur för statsbudge- ten. Anslagstypen förslagsanslag avvecklas. Obe- tecknade 1000-kronorsanslag, som varit avgiftsfi- nansierade verksamheters anknytning till statsbud- geten avvecklas också. Avgiftsfinansierade verksam- heter med full kostnadstäckning redovisas i fortsättningen inte över statsbudgeten. Förslagen innebär att vissa anslag inom utgiftsområdet har utgått eller förändrats. Förändringarna redovisas i inledningen till respektive verksamhetsområde.

Riksdagen har beslutat att skatteförmånerna för sparande i allemansfond skall upphöra fr.o.m. den 1 januari 1997. Därmed försvinner också skatte- gynnandet av allemanssparandet helt. Detta aktu- aliserar frågan om den särskilda lagreglering av sparandet som finns i lagen (1983:890) om allemans- sparande skall behållas. Regeringen föreslår här att vissa av bestämmelserna i den lagen tas bort sam- tidigt med att skattegynnandet upphör. Det gäller bl.a. inskränkningen att allemanssparande inte får ske på mer än ett allemanssparkonto och i fler än två allemansfonder och att högst 2 000 kronor får sparas per månad. Vidare upphävs de särskilda pla- cerings- och riskspridningsregler som gäller för al- lemansfonderna. I stället skall fonderna följa de regler som gäller för vanliga värdepappersfonder, vilket bl.a. innebär att lagstiftningen inte begrän- sar allemansfonderna till att investera huvudsak- ligen i aktier i svenska företag.

UTGIFTSUTVECKLINGEN INOM UTGIFTSOMRÅDE 2 FRAMGÅRAV FÖLJANDE SAMMANSTÄLLNING (miljoner kronor):

	UTGIFT	ANVISAT	UTGIFTSPROGNOS		FÖRSLAG	BERÄKNAT	BERÄKNAT
	1994/95	1995/96	1995/96	DÄRAV 1996	1997	1998	1999
A. Centrala myndigheter och nämnder	1 220	3 097	2 886	1 776	2 566	2 587	2 605
B. Tidsbegränsade åtaganden	1 273	2 850	-913	-1 051	1 225	230	260
C. Riksdagens revisorer	12	21	21	14	16	17	17
Totalt för utgiftsområde 2	2 505	5 968	1 994	739	3 807	2 834	2 882

4. Centrala myndigheter och nämnder

- * Den förändrade budgetprocessen, införandet av utgiftstak och övriga åtgärder för att få bättre kontroll över statens utgifter och inkomster medför ökade krav avseende kvalitet och prestationer från regeringen på många av myndigheterna inom verksamhetsområdet. Det gäller Riksrevisionsverket, Riksgäldskontoret, Konjunkturinstitutet m.fl.
- * Arbetet med förberedelserna för en registerbaserad folk- och bostadsräkning år 2000 fortsätter.
- * Den statliga kontrollfunktionen avseende skatteinbetalningar, bidragsutbetalningar m.m. föreslås förstärkas.

I arbetet med regeringens budgetpolitiska mål, stabilisering av statsskulden och eliminerandet av underskottet i de offentliga finanserna spelar de finansförvaltande och utredande myndigheterna inom verksamhetsområdet en viktig roll. Bättre prognoser, en professionell hantering av statens upplåning, kvalificerad revision av de statliga myndigheterna m.m. är av stor betydelse i detta arbete. Besparingskraven ligger dock fast vilket ställer krav på effektiviseringar av arbetet inom myndigheterna.

Regeringen bedömer att det hittillsvarande resultatet för myndigheterna inom utgiftsområdet är tillfredsställande. Eftersom antalet myndigheter är stort och deras verksamheter har skiftande karaktär hänvisas till de resultatbedömningar som görs under respektive anslag.

Riksgäldskontoret föreslås, inom tillgängliga ramar, kunna göra ökade satsningar på upplåning från hushållen. Riskkontrollen förstärks avseende främst upplåningsverksamheten hos kontoret.

I den ekonomiska vårpropositionen (1995/96:150) aviserade regeringen att en förstärkning av kontrollfunktionen i staten bör göras. Utöver redan gjorda satsningar på effektivare skattekontroll, föreslås att medel avsätts dels för att utreda hur kontrollerna i bidrags- och stödssystemen kan förbättras, dels för att medverka till att de åtgärder som föreslås genomförs.

Bankstödsnämndens verksamhet har upphört i samband med att lagen om bankstöd upphävts fr.o.m. den 1 juli 1996. Det finns vissa resterande bankstöds-kostnader. Dessa redovisas under verksamhetsområde B. Tidsbegränsade åtaganden.

En lag om insättningsgaranti gäller sedan den 1 januari 1996. Verksamheten har administrerats av Bankstödsnämnden t.o.m. juni 1996, därefter av Insättningsgarantinämnden.

Tekniska förändringar

Den förändrade anslagsstruktur som föreslås fr.o.m. år 1997 innebär att Statistiska centralbyråns och Kammarkollegiets 1000-kronorsanslag föruppdragsverksamhet försvinner. Detta gäller också Riksgäldskontorets 1000-kronorsanslag för in- och utlåningsverksamhet. Riksgäldskontorets anslag för garantiverksamhet som hittills varit ett förslagsanslag på 1000 kr föreslås bli ett ramanslag på 1000 kronor på grund av verksamhetens speciella karaktär.

Anslaget för täckning av merkostnader för lokaler, också ett förslagsanslag, blir ett ramanslag där netto-belastningen beräknats och budgeterats.

Statens fastighetsverks verksamhet försvinner helt från statsbudgeten, 1000-kronorsanslaget avvecklas.

Några av de övriga anslagen övergår från att vara reservationsanslag till ramanslag.

UTGIFTSUTVECKLINGEN INOM VERKSAMHETSOMRÅDET FRAMGÅR AV FÖLJANDE SAMMANSTÄLLNING (miljoner kronor):

	UTGIFT	ANVISAT	UTGIFTSPROGNOS	DÄRAV	FÖRSLAG	BERÄKNAT	
	1994/95	1995/96	1995/96	1996	1997	1998	
A. Centrala myndigheter och nämnder	1 220	3 097	2 886	1 776	2 566	2 587	2 605

4.1. ANSLAGSAVSNITT

A1. Konjunkturinstitutet

UTGIFTSUTVECKLINGEN INOM VERKSAMHETSOMRÅDET FRAMGÅR AV FÖLJANDE SAMMANSTÄLLNING (MILJONER KRONOR):

1994/95	Utgift	26 443 ¹⁾	Anslagssparande	1 694
1995/96	Anslag	41 899	Utgiftsprognos	43 293
			därför 1996	29 635
1997	Förslag	29 208		
1998	Beräknat	29 138		
1999	Beräknat	30 107		

¹⁾ Beloppen anges i tusental kr

Det övergripande målet för Konjunkturinstitutet verksamhet är att följa och analysera den ekonomiska utvecklingen inom och utom landet, utarbeta prognoser för den svenska ekonomin och bedriva forskning i anslutning härtill. Verksamheten omfattar tre huvudområden: analys- och prognosverksamhet, forskning och metodutveckling samt särskilda utredningar.

Utgifterna för budgetåret 1994/95 blev 1 694 000 kr lägre än anslaget belopp. Merparten av Konjunkturinstitutets utgifter består av personalkostnader. Avvikelsen kan hänföras till att anpassningen av personalstyrkan till anslagsreduceringen 1995/96 genomfördes redan under våren 1995.

Regeringens överväganden

Övergripande mål

De övergripande mål för Konjunkturinstitutets verksamhet bör ligga fast.

Resurser 1997

Ramanslag 29 208 tkr

Beräknade avgiftsinkomster 2 200 tkr

Den bedömning som regeringen gjort av Konjunkturinstitutets verksamhet ger inte anledning att ompröva verksamhetsinriktningen. Den har bedrivits i stort sett med en sådan inriktning att de uppsatta målen uppnås. Riksrevisionsverket (RRV) har granskat Konjunkturinstitutets årsredovisning och har inga väsentliga invändningar. RRV menar dock att verksamhetsmålen inte i

alla avseenden är tydliga och uppföljningsbara. Konjunkturinstitutet bör därför fortsätta arbetet med att utveckla verksamhetsmålen.

Inför budgetåret 1994/95 beslöt Riksdagen att en omprioritering av den löpande verksamheten skall ske under perioden 1994/95-1996/97 så att ökad vikt läggs vid nya ekonomiska processer och förlopp. Detta har skett bland annat genom framtagande av kortsiktsindikatorer. Månadsvisa konjunkturbarometrar i samarbete med Europeiska kommissionen började produceras under innevarande år. I regleringsbrevet för budgetåret 1995/96 angavs att regeringsuppdraget om en finansiell modell skulle slutföras och avrapporteras. Vidare att regeringsuppdraget om utvecklande av metoder och modeller för miljöräkenskaper fördjupades. Till följd av de reala besparingskraven på institutet medgavs till dessa båda projekt engångsvisa förstärkningar av anslagen så att arbetet kunde fortsätta.

I enlighet med den besparingsprincip som generellt tillämpas i årets budgetförslag har ramanslaget för budgetåret 1997 räknats ned med 3 procent i förhållande till innevarande budgetår. Institutet har de senaste åren fått ökat ansvar för att förbättra informationsunderlaget beträffande statsfinansernas utveckling vilket också har markerats i Konjunkturinstitutets nya instruktion. Den nya instruktionen är en del i regeringens ambitionshöjning vad avser prognoser över offentliga sektorns inkomster och utgifter.

Det nyligen införda utgiftstaket ställer krav på större tillförlitlighet vid ekonomiska prognoser samtidigt som kraven på möjligheter till ekonomiska simuleringar ökar. Anslaget bör därför räknas upp med ytterligare medel för modellarbete så att utvecklandet av de analysverktyg som regeringens ekonomiska bedömningar bygger på, kan fortsätta i realt oförändrad takt.

Konjunkturinstitutet har för budgetåret 1995/96 fått utökade resurser för utveckling av miljöräkenskaper. Miljöräkenskapsprojektet genomförs i nära samarbete med SCB. Svåra metodproblem återstår att lösa innan ett sammanhållet räkenskapssystem är utvecklat. Arbetet på detta område är högprioriterat inom såväl Sverige som EU. Regeringen anser att arbetet med miljöräkenskaper bör fortsätta även efter år 1997. Till följd av regeringens sparkrav på statlig konsumtion beräknas anslagsnivån minska i reala termer år 1998. 1999 beräknas anslagsnivån realt vara oförändrad.

Slutsatser

De övergripande mål och de riktlinjer som gäller för Konjunkturinstitutets verksamhet för budgetåret 1995/96 bör gälla även för budgetåret 1997.

Anslaget bör i enlighet med det generella besparingskravet räknas ned med 3 procent. Anslaget bör förstärkas med totalt 1 250 000 kronor till följd av utökade arbetsuppgifter för analys av statsfinanserna, för arbetet med miljöräkenskaper samt för utvecklande av analysverktyg.

A 2. Riksrevisionsverket

1994/95	Utgift	194 606 ¹⁾	Anslagskredit	1 037
1995/96	Anslag	257 157	Utgiftsprognos	263 000
			därav 1996	169 000
1997	Förslag	177 167		
1998	Beräknat	177 097		
1999	Beräknat	182 738		

¹⁾ Beloppen anges i tusental kr

Riksrevisionsverket (RRV) är central förvaltningsmyndighet för statlig revision och redovisning. Revisionen omfattar både effektivitetsrevision och årlig revision. Revisionen skall bedrivas oberoende, även i förhållande till den normerande verksamheten vid verket.

De övergripande målen för RRV är att verka för effektivitet i staten och i statliga åtaganden samt en säker och ändamålsenlig ekonomiadministration i statlig verksamhet.

Under anslaget finansieras huvuddelen av effektivitetsrevisionens och den årliga revisionens arbete, verksamheten med prognoser, utfall och ekonomisk statistik, utvecklingsarbete kring ekonomistyrning, normering, budgetprocess m.m. samt viss rådgivning och stöd till regering och myndigheter.

RRV bedriver också avgiftsfinansierad verksamhet. Det ekonomiska målet för denna verksamhet är full kostnadstäckning. Den avgiftsfinansierade verksamheten RRV bedriver avser viss årlig revision, regeringsuppdrag, utbildning och rådgivning, redovisnings- och personaladministrativa system, system för kreditgarantier samt internationella uppdrag.

För budgetåret 1997 budgeteras de totala avgiftsinkomsterna till ca 228 miljoner kronor.

Regeringens överväganden

Övergripande mål

De övergripande målen för RRV:s bör ligga fast

Resurser 1997

Ramanslag 177 167 tkr

Beräknade avgiftsinkomster 228 305 tkr

1995 lämnade för första gången samtliga 257 myndigheter inom statsförvaltningen årsredovisningar med resultatredovisning. Dessa avsåg budgetåret 1994/95. RRV har enligt god revisionsred granskat och avlämnat revisionsberättelser för samtliga myndigheter.

Antalet granskade objekt har sedan förra budgetåret till i dag ökat från 434 till ca 490. Det är framförallt antalet granskade stiftelser och aktiebolag som ökat.

De iakttagelser och förslag RRV avgivit vid den årliga revisionen har i 90 % av fallen lett till åtgärder från regering och myndigheter inom ett år. Vad avser de förslag som lämnas till regeringen i effektivitetsrevisionens rapporter, har ca 60 % av de lämnade förslagen helt eller delvis genomförts inom tre år. De granskningar RRV utfört är av stort värde för regeringens och myndigheternas arbete.

Den granskning som sker vid den årliga revisionen har under de senaste åren utvecklats till att inte bara omfatta myndigheternas redovisning utan även resultatredovisningarna och underlaget för myndighetsledningarnas förvaltning. Fr.o.m. innevarande budgetår granskas även myndigheternas delårsrapporter. Effektivitetsrevisionen har koncentrerats på statsfinansiellt betydande problem. Regeringen bedömer att den utveckling av granskningens inriktning som genomförts är väsentlig för att stärka den modell för ekonomisk styrning som tillämpas i staten och därmed även för att vidmakthålla förtroendet för hanteringen av statliga medel.

Regeringen vill särskilt betona vikten av att granskningen av myndigheter som hanterar bidragsmedel från EU har en tillräcklig omfattning. Granskningen är ett viktigt led i att garantera att Sverige har en i internationellt perspektiv god kontrollnivå för hanteringen av dessa medel.

Utifrån den resultatinformation RRV redovisar i årsredovisningen bedömer regeringen att verket har uppnått verksamhetsmålen för 1994/95. Detta innebär även att RRV bedrivit verksamheten så att de övergripande målen kan uppnås.

RRV har under 1996 inkommit med en fördjupad anslagsframställan. Med utgångspunkt i en grundlig resultat-, omvärlds- och resursanalys argumenterar verket för en på flera områden höjd ambitionsnivå och en motsvarande höjning av anslaget. Regeringen bedömer att det i nuläget inte kan bli aktuellt med någon väsentlig höjning av basresurserna.

Dock bör RRV mot bakgrund av de behov och krav som ställs på en viss omfattning av årlig revision inom staten tillföras vissa basresurser. I syfte att tillförsäkra statsmakterna en årlig revision inom staten med en omfattning och kvalitet motsvarande dagens föreslår regeringen att RRV:s ramanslag tillförs 5 miljoner kronor fr.o.m. budgetåret 1997. Motsvarande neddragning görs på anslaget A18. Utvecklingsarbete.

Vidare bedömer regeringen det som angeläget att särskilda medel tillförs RRV under det kommande budgetåret för att ytterligare utveckla och stärka den ekonomiska styrningen inom staten. Högst 3 miljoner kro-

nor har beräknats under anslaget A18. Utvecklingsarbete för detta ändamål.

RRV skall fullfölja det generella sparkravet på totalt 11 % t.o.m. budgetåret 1998. För budgetåret 1997 har därför anslaget vid budgeteringen räknats ned med 3 %. Som en konsekvens av detta avser regeringen att fatta beslut om att bl.a. sänka kraven på antalet genomförda effektivitetsgranskningar. De åtgärder RRV måste vidta för att klara besparingskravet kan dock påverka hela myndighetens verksamhet.

RRV måste, för att kunna fullgöra sina uppgifter inom anvisade ramar, bl.a. fortsätta att utveckla effektivare arbetsmetoder i revisionsarbetet och i produktionen av ekonomisk information. De åtgärder som vidtas för att klara det generella sparkravet bör vara av långsiktig karaktär.

Resultatredovisningarna är ett centralt element i den ekonomiska styrningen av statlig verksamhet. Därför är det av vikt att nämnda redovisningar underkastas granskning.

RRV skall utveckla effektivare arbetsmetoder vid granskningen av resultatredovisningarna och kring uttalandet om underlaget för myndighetsledningarnas förvaltning. Detta arbete bör ha en inriktning mot de större och mer komplicerade myndigheterna.

Regeringen lämnar i denna proposition förslag om att 100 miljoner kronor skall avsättas budgetåret 1997, under anslaget A 20. Kontrollfunktionen i staten, i syfte att finansiera särskilda insatser för att stärka kontrollfunktionen i staten. Regeringen bedömer det som viktigt att den kunskap och kompetens RRV har tas till vara i detta arbete.

Regeringen konstaterar att Regeringskansliets revisionskontor, som granskar RRV:s årsredovisning, inte haft några invändningar.

Slutsatser

Regeringen bedömer att RRV har uppnått verksamhetsmålen för budgetåret 1994/95 och att de övergripande målen därmed kan uppnås.

De övergripande målen för RRV bör ligga fast.

Besparingen på anslaget fullföljs, vilket leder till att RRV måste minska sin produktion, utveckla effektivare arbetsmetoder samt i övrigt minska sina totala kostnader.

RRV bör anvisas särskilda medel för utvecklingsinsatser från anslaget A18 Utvecklingsarbete.

A3. Statskontoret

1994/95	Utgift	23 341 ¹⁾	Anslagssparande	25 238
1995/96	Anslag	86 010	Utgiftsprognos	90 000
			därav 1996	63 250

1997 Förslag 59 325

1998 Beräknat 60 920

1999 Beräknat 63 000

¹⁾ Beloppen anges i tusental kr

Statskontorets övergripande mål är att stödja regeringen i arbetet med att ompröva, effektivisera och styra statlig och statligt finansierad verksamhet. Arbetet sker på uppdrag av regeringen, departementen, kommittéer och arbetsgrupper inom regeringskansliet.

F.r.o.m. 1995/96 anslagsfinansieras Statskontorets verksamhet med undantag för inköpssamordningen på IT-området, som finansieras via avgifter. 1994/95 avgiftsfinansierades även huvuddelen av stödet till regeringskansliet. Avgifterna finansierades via en särskild rampost som disponerades av Finansdepartementet.

En jämförelse mellan budget och utfall år 1994/95 visar att anslagssparandet ökat med 8 miljoner kronor. Orsaken till detta är enligt Statskontoret att intäkterna under anslaget ökat samt att resurserna inte kunde omdisponeras mellan verksamhetsgrenarna i enlighet med efterfrågan på verkets tjänster med den finansieringsmodell som gällde 1994/95. Statskontoret har under våren 1996 återbetalt 6,4 miljoner kronor av anslagssparandet. Prognosen för anslagsbelastningen under innevarande budgetår visar att förbrukningen på anslaget beräknas uppgå till 90 miljoner kronor.

Regeringens överväganden

Övergripande mål

Det övergripande målet för verksamheten ligger fast.

Resurser

Ramanslag 59 325 tkr

Beräknade avgiftsinkomster 17 600 tkr

Resultatbedömning

Statskontorets årsredovisning visar att Statskontoret genomfört uppdrag och gjort stabsinsatser av i stort sett samma omfattning som föregående år. Samtliga departement har utnyttjat Statskontorets kompetens och uppdragen har avsett såväl omprövning av statliga åtaganden som styrning och effektivisering av statligt finansierad verksamhet. Det ekonomiska resultatet visar att anslaget inte utnyttjats fullt ut. Intäkterna från den

avgiftsfinansierade verksamheten – i första hand inköpsamordningen på IT-området – har ökat. Målet med full kostnadstäckning är nu uppnått.

Regeringen konstaterar att RRV inte haft några invändningar mot Statskontorets årsredovisning.

Statskontoret föreslår i sin *anslagsframställning* en oförändrad resursram. Särskilda insatser av engångskaraktär avser Statskontoret finansiera med sitt anslags-sparande, som vid ingången av nästa budgetår beräknas uppgå till ca 14 miljoner kronor. Det gäller bl.a. insatser åt den Förvaltningspolitiska kommissionen och Toppledarforum.

I anslagsframställningen tar Statskontoret även upp behovet av fortsatt arbete inom telekommunikationsområdet efter det att STATTEL-delegationens arbete avslutas och lämnar förslag om fortsatta insatser för gemensamma telekommunikationstjänster i den offentliga förvaltningen.

Genom vårens upphandling av telefonitjänster har STATTEL-delegationen slutfört sitt uppdrag. I sin slutrapport till regeringen föreslår delegationen att det uppdras åt Statskontoret att fullfölja delegationens arbete på telekommunikationsområdet.

Mot bakgrund av den redovisning som lämnats drar regeringen följande *slutsatser*.

Enligt regeringens uppfattning har Statskontoret uppnått ett tillfredsställande verksamhetsresultat. Det övergripande målet för verksamheten vid Statskontoret bör vara oförändrat. Statskontoret bör fortlöpande uppmärksamma regeringen på behov av sektorsövergripande och kostnadsänkande åtgärder. Regeringen avser att uppdras åt Statskontoret att överta ansvaret för de av STATTEL-delegationen ingångna avtalen och för det fortsatta arbetet med effektivisering på telefoni- och telekommunikationsområdet. Regeringen anser det angeläget att myndigheterna utnyttjar de besparingsmöjligheter som STATTEL-avtalen ger.

A4. Statistiska centralbyrån

1994/95	Utgift	351 600 ^{1,2)}	Anslagssparande	16 781
1995/96	Anslag	494 557	Utgiftsprognos	501 000
			därav 1996	348 000
1997	Förslag	328 802		
1998	Beräknat	326 122		
1999	Beräknat	323 941		

¹⁾ Anslaget Statistiska centralbyrån; Statistik, register och prognoser

²⁾ Beloppen anges i tusental kr

Statistiska centralbyrån (SCB) är central förvaltningsmyndighet för officiell och annan statlig statistik.

Enligt det övergripande målet skall SCB verka för att den statliga statistiken håller en god kvalitet, är objektiv och görs allmänt tillgänglig med beaktande av att uppgiftslämnandet underlättas och att lämnade uppgif-

ter skyddas genom anonymitet och sekretess. SCB skall vidare ansvara för statistikproduktion och internationell rapportering som inte åligger annan myndighet. Genom sin uppdragsverksamhet skall SCB ytterligare öka statistikens och de statistiska datalagens tillgänglighet och användning.

Anslaget finansierar produktion av sektorövergripande statistik samt stöd och övervakning av det statistiska systemet.

Regeringens överväganden

Övergripande mål

Det övergripande målet för verksamheten ligger fast.

Resurser 1997

Ramanslag 328 802 tkr

Beräknade avgiftsinkomster 330 000 tkr

Resultatbedömning

Enligt *årsredovisningen* har SCB:s verksamhet resulterat i ett positivt ekonomiskt resultat för budgetåret 1994/95. Den del av verksamheten som finansieras över anslaget gav ett överskott på 3 miljoner kronor. Uppdragsverksamheten som svarar för nästan hälften av SCB:s hela omsättning genererade ett överskott på 11 miljoner kronor. Anslagssparandet uppgick vid budgetårets utgång till 17 miljoner kronor. Verket har under budgetåret utnyttjat 10 miljoner kronor av tidigare års anslagssparande. Enligt SCB är det för tidigt att uttala sig om effekterna av statistikreformen men hittills överväger de positiva erfarenheterna. Uppdragsverksamhetens andel av verksamheten har ökat väsentligt till följd av reformen. Statistikproduktionen har fullföljts enligt planerna. Successiva anpassningar har skett till nya behov och flera utredningar om förändringar pågår. Den beslutade besparingen på 11% t. o. m. år 1998 beräknas kunna klaras genom rationaliseringar. Kvalitetsutvecklingen har varit övervägande positiv. Anpassningar har gjorts till användarnas behov vad gäller innehåll i statistiken och även tillförlitligheten har ökat. SCB har hittills i stort klarat anpassningarna av statistiken till EU:s regelverk utan att andra användare har missgynnats. Problem återstår dock, liksom i övriga EU-länder, vad gäller utrikeshandelsstatistiken. Statistikunderlag för handelsutbytet med övriga EU-länder kan inte längre samlas in genom Tullverkets rutiner utan måste samlas in genom särskild enkät reglerad i detalj genom en EU-förordning. Statistikens tillförlitlighet påverkas negativt av ett visst svarsbortfall och genom att små företag, enligt EU-reglerna inte ingår i undersökningen. Idag delas arbetet med statistiken för handel med EU:s medlemsländer mellan SCB och Tullverket, där Tullverket samlar in uppgifterna och kontrol-

lerar rimligheten medan SCB svarar för bearbetning, publicering och vidarebefordran till EU-kommissionen.

Regeringen bedömer på grundval av årsredovisningen att verksamhetens resultat är gott i förhållande till insatta resurser. Det är positivt att statistikproduktionen genomförts enligt planerna och att uppbyggnaden av förvaltningsuppgifterna fortsätter. Kvalitetsfrågorna bör fortsatt vara en högt prioriterad uppgift inom SCB. Punktligheten vid publicering av statistik måste förbättras. SCB bör ytterligare stärka sin roll som samordnande myndighet för statistikfrågor. Samordning behövs bl.a. för att stärka statistikens kvalitet och underlätta uppgiftslämnandet. Regeringen konstaterar att RRV inte haft några invändningar mot SCB:s årsredovisning.

I den *fördjupade anslagsframställningen* framhåller SCB att ökade krav på statistik från EU inte kommer att kunna uppvägas av rationaliseringsåtgärder. SCB föreslår därför att ambitionsnivån sänks inom en rad statistikprodukter som efterfrågas av inhemska användare. SCB betonar dock att omfattningen av EU-kraven är svår att bedöma. Vad gäller uppdragsverksamheten räknar SCB med en ökning på 5% per år under treårsperioden vilket innebär att den skulle omsätta ca 360 miljoner kronor år 1999.

EU-samarbetet på statistikens område innebär att den svenska officiella statistiken, som tidigare styrdes genom beslut av regering och riksdag, numera i ökande grad styrs av EU. EU:s sekundärlagstiftning innehåller i dag ca 70 bindande rättsakter på statistikområdet och ett 40-tal är under behandling. Hittills har kraven på ekonomisk statistik och jordbruksstatistik dominerat. Maastrichtfördraget och förberedelserna för EMU har skärpt kraven på ekonomisk statistik. Därutöver förutses krav komma på bl.a. utbildningsstatistik, arbetsmarknads- och välfärdsstatistik samt miljöstatistik.

Regeringen anser att nödvändiga resursförstärkningar för bl.a. EU-statistik måste uppnås genom omprioritering inom anslaget. Regeringen delar samtidigt SCB:s uppfattning att kommande krav på EU-statistik är mycket osäkra. Det är svårt att bedöma när i tiden ett förslag till rättsakt skall förhandlas i rådet liksom utfallet av förhandlingarna. Erfarenheterna hittills visar att dessa ofta resulterar i statistikkrav som är lägre än i de ursprungliga förslagen. Regeringen är mot denna bakgrund inte nu beredd att godta vissa av de ambitions-sänkningar som SCB har föreslagit för att finansiera EU-statistik som ännu inte är beslutad. Således bör de föreslagna neddragningarna inom arbetsmarknads- och utbildningsstatistiken inte genomföras nu. Regeringen har för avsikt att se över grunderna för konsumentprisindex varför de föreslagna ambitionsnivåsänkningarna inom detta område bör avvakta. Regeringen är inte heller beredd att nu godta förslaget till neddragning vad gäller inkomstfördelningsundersökningen och undersökningen rörande levnadsförhållanden liksom undersökningarna inom bostadsområdet. Vidare avser regeringen att ytterligare utveckla samarbetet med SCB för att förbättra möjligheterna till framförhållning och bedömning av EU:s program för ett europeiskt statistik-

system.

EU-statistiken och den nationella statistiken måste ytterligare samordnas för att frigöra resurser för produktion av den statistik som är regelstyrdd. Enligt regeringens uppfattning bör beslutad EU-statistik styra vilken typ av officiell statistik som skall produceras. Detta kan innebära att inhemska statistik måste nedprioriteras eller t.o.m. läggas ner i det fall alternativa finansieringsformer inte står till buds. Vissa statistikområden kommer dock även i fortsättningen att kräva inhemska sÄrlösningar.

Undersökningar som genomförs med viss intermitens skall i fortsättningen finansieras inom den nu föreslagna ramen. Detta avser till största delen valstatistik. Medel har inte beräknats för statistik i samband med val till EU-parlamentet.

Slutsatser

Enligt regeringens uppfattning skall de övergripande målen för SCB:s verksamhet vara oförändrade.

Mot bakgrund av det som nämnts ovan har regeringen beräknat anslaget för år 1997 till 328 802 000 kronor. Besparingarna på anslaget skärper ytterligare kravet på SCB att genomföra omprioriteringar. Enligt regeringens uppfattning skall sådan produktion av statistik och sådana förvaltningsuppgifter som stöder EU:s gemensamma statistiksystem och centrala svenska behov prioriteras. SCB bör ytterligare noggrant pröva behovet av befintlig och ny statistik. Prövningen bör gälla samtliga statistikområden. SCB bör löpande överväga bl.a. andra produktionsformer, längre intervall mellan undersökningarna eller att helt lägga ner enskilda statistikprodukter.

Regeringen har beräknat anslaget för år 1998 till 326 122 000 kronor. Beräkningarna inkluderar en minskning av anslaget med 10 286 000 kronor till följd av tidigare beslutade besparingar samt en minskning med preliminärt 1 509 000 kronor till följd av en ytterligare besparing. För år 1999 har anslaget beräknats till 323 941 000 kronor.

A5. Folk- och bostadsräkning

1995/96	Anslag	37 000 ^{1,2)}	Utgiftsprognos	21 000
			därav 1996	21 000
1997	Förslag	70 000		
1998	Beräknat	70 000		
1999	Beräknat	70 000		

¹⁾ Anslaget Folk- och bostadsräkning år 2000

²⁾ Beloppen anges i tusental kr

Anslaget finansierar uppbyggnad av lägenhetsregister, förbättrad folkbokföring och statistisk bearbetning inför en registerbaserad folk- och bostadsräkning. Anslaget disponeras av Lantmäteriverket, Riksskatteverket (RSV) och Statistiska centralbyrån (SCB).

Regeringens överväganden

Resurser 1997

Reservationsanslag 70 000 tkr

Övrigt

Regeringen har uppdragit åt RRV att granska förberedelserna inför folk- och bostadsräkningen och lämna förslag till kostnadsbegränsningar.

Riksdagen har beslutat att det skall genomföras en registerbaserad folk- och bostadsräkning år 2000 (prop. 1995/96:90, bet. 1995/96:FiU6, rskr. 1995/96:117). Beslutet innebär även att det skall genomföras en provverksamhet. För innevarande budgetår har 37 miljoner kronor anslagits.

Regeringen beslutade den 1 februari 1996 att uppdraga åt Lantmäteriverket, RSV och SCB att genomföra provverksamheten, inkomma med förnyade kostnadsberäkningar samt redovisa resultatet av provverksamheten den 1 mars 1997, den 1 september 1997 respektive den 1 mars 1998.

I propositionen beräknades kostnaderna för reformen till 260 miljoner kronor. Kostnaderna kommer att finansieras kollektivt. Förnyade beräkningar av de medverkande myndigheterna visar att reformen kan bli betydligt dyrare. Regeringen har därför uppdragit åt RRV att granska förberedelserna inför folk- och bostadsräkningen och lämna förslag till kostnadsbegränsningar. Osäkerheten kring kostnaderna gör att regeringen vill avvakta resultatet av provverksamheten innan ytterligare större utbyggnader genomförs. Detta innebär att folk- och bostadsräkningen troligen kommer att försejnas upp till ett år. De 70 miljoner kronor som beräknats för år 1997 bör tills vidare disponeras av regeringen. Vissa grundläggande förberedelser behöver dock genomföras för att även en senarelagd räkning skall vara möjlig att genomföra. I detta sammanhang bör också nämnas att EU förbereder bestämmelser som innebär att medlemsländerna skall genomföra folk- och bostadsräkningar under våren 2001. Regeringen avser att återkomma till riksdagen när resultatet av provverksamheten föreligger.

Regeringen har beräknat anslaget för år 1998 till 70 000 000 kronor och för år 1999 till 70 000 000 kronor.

A6. Finansinspektionen

1994/95	Utgift	100 420 ¹⁾	Anslagssparande	1 760
1995/96	Anslag	150 463	Utgiftsprognos	157 500
			därav 1996	104 200

1997 Förslag 110 105

1998	Beräknat	110 614
------	----------	---------

1999	Beräknat	112 855
------	----------	---------

¹⁾ Beloppen anges i tusental kr

Finansinspektionen är enligt sin instruktion (1996:596) central förvaltningsmyndighet för tillsynen över finansiella marknader, kreditinstitut och det enskilda försäkringsväsendet.

De övergripande målen för Finansinspektionens verksamhet är att bidra till det finansiella systemets stabilitet och effektivitet samt att verka för ett gott konsumentskydd.

Varje budgetår anvisas Finansinspektionen ett ramanslag som skall täcka kostnaderna för inspektionens verksamhet. Tillsynsavgifter tas ut av de institut som står under inspektionens tillsyn. Avgifterna är obligatoriska och beräknas med utgångspunkt från inspektionens ramanslag. Därtill kommer ansökningsavgifter som tas ut vid prövning av olika typer av ärenden. Avgiftsinkomsterna tas upp på statsbudgetens inkomstsida under inkomsttitel och skall överensstämma med storleken på ramanslaget.

Regeringens överväganden

Övergripande mål

De övergripande målen för verksamheten ligger fast.

Resurser 1997

Ramanslag 110 105 tkr

Det svenska finansiella systemet har under de senaste åren genomgått en ekonomisk och finansiell återhämtning. I en rapport (Läget på de finansiella marknaderna i Sverige, rapport till regeringen, april 1996) noterar också Finansinspektionen att det nu i allt väsentligt råder gynnsamma verksamhetsförutsättningar för de institut som verkar inom inspektionens ansvarsområde och konstaterar att läget på de finansiella marknaderna kan betecknas som stabilt.

Inspektionen noterar dock i rapporten att det fortfarande föreligger vissa tillsynsproblem och drar utifrån denna analys bl.a. slutsatsen att det är nödvändigt att fördjupa och utveckla samarbetet med utländska tillsynsmyndigheter, att rutinerna för riskkontroll vid platsbesök behöver förbättras och antalet besök och undersökningar behöver ökas samt att de finansiella aktörer-

na måste förmås att själva ta ett utökat ansvar för att identifiera, mäta och hantera olika risker i sina verksamheter. Dessutom framhåller inspektionen i rapporten att beredskapen och rutinerna för krishantering bör förbättras.

Finansinspektionen genomförde under år 1994 en genomgripande omorganisation och gjorde i samband med denna en översyn av verksamhetens innehåll och inriktning. Genom omorganisationen har inspektionen rationaliserat och specialiserat verksamheten för att uppnå en effektivare tillsyn. Detta förändringsarbete har sedan fortsatt. Regeringen stöder den inriktning inspektionen valt för att effektivisera tillsynen över de finansiella instituten och ser med tillfredsställelse på det resultat som hittills uppnåtts.

Riksrevisionsverkets *revisionsberättelse* över Finansinspektionens årsredovisning innehåller inte någon erinran.

I den *fördjupade anslagsframställningen* för budgetåren 1997-1999 konstaterar inspektionen att det finns brister i institutens interna styrning och i deras kontroll- och informationssystem samt att institutens riskhantering kräver fortsatta insatser från inspektionens sida. Inspektionen yrkar därför för perioden kraftigt utökade resurser avseende den operativa tillsynen.

Riksdagen har på senare tid, eller kommer inom kort att fatta ett antal beslut som innebär nya och förändrade arbetsuppgifter för Finansinspektionen. Det är i huvudsak fråga om lagstiftning som rör kapitaltäckning av marknadsrisker, utvidgad insiderlagstiftning, nya placeringsregler för försäkringsbolag, nya regler om bankverksamhet genom ombud samt nya bestämmelser om valutaväxling och valutahandel. Finansinspektionen har i den fördjupade anslagsframställningen yrkat ytterligare medel för detta arbete.

Mot bakgrund av senare års resurstillskott och den genomgripande omorganisationen av Finansinspektionens verksamhet aviserade regeringen i den senaste budgetpropositionen (prop. 1994/95:100, bilaga 8, s. 96) att ambitionsnivå och resursbehov för den finansiella tillsynen långsiktigt skulle analyseras i samband med den fördjupade prövningen av inspektionen för budgetåren 1997-1999.

Den 1 juni 1995 tillsatte emellertid regeringen en kommitté med uppdrag att göra en översyn av rörelse- och tillsynsreglerna för kreditinstitut och värdepappersbolag (Banklagskommittén, Fi 1995:09, dir. 1995:106). Kommittén skall – med utgångspunkt från en kartläggning av de erfarenheter som dragits av finanskrisen och kommitténs syn på skyddsintressena – se över rörelse- och tillsynsreglerna för dessa finansiella institut. Främst skall behovet av kompletterande regler om riskhantering och intern kontroll övervägas.

Ett starkt samband råder mellan utformningen av rörelse- och tillsynsreglerna och utformningen av tillsynsverksamheten. Kommittén skall med utgångspunkt från de övergripande målen för tillsynen enligt sina direktiv värdera hur angelägna olika tillsynsuppgifter är, men även göra en analys av vilka resurser som fordras för att

tillsynsarbete i enlighet med kommitténs förslag skall kunna utföras. I det sammanhanget skall kommittén inte bara ange önskvärd ambitionsnivå utan också uttala sig om tillsynsarbetsinriktning vid en oförändrad resursnivå för inspektionen.

Med beaktande av att verksamhetsbetingelserna för de finansiella företagen för närvarande är gynnsamma och att Banklagskommitténs analys inte bör föregripas, bör regeringens slutliga bedömning av ambitionsnivå och långsiktigt resursbehov för den finansiella tillsynen anstå till dess kommittén avlämnat ett betänkande i saken.

Det är dock givetvis av största vikt att den finansiella tillsynen redan nu kan bedrivas på ett ändamålsenligt sätt och det är angeläget att inspektionens betydelsefulla förändringsarbete inte avstannar. I avvaktan på den slutliga bedömningen av Finansinspektionens långsiktiga resursbehov bör därför inspektionen redan för budgetåret 1997 och de därpå närmast följande åren tilldelas medel för att höja ambitionsnivån i arbetet med att effektivisera den operativa tillsynen.

Som nämnts har inspektionen redan genomfört ett omfattande effektiviserings- och rationaliseringsarbete. För att inte de till budgetåret 1997 beslutade nya och förändrade arbetsuppgifterna skall inkräkta på arbetet med att effektivisera tillsynen bör således ett särskilt resursutrymme skapas för dessa uppgifter. I det sammanhanget kan följande nämnas. Det åligger Finansinspektionen att, inom ramen för uppgiften att lämna information rörande olika sparformers egenskaper och avkastning, publicera skriften *Nya Finans*. I likhet med Finansinspektionen och Riksrevisionsverket (se Riksrevisionsverkets rapport *Statens tillsyn över de finansiella marknaderna*, RRV 1994:15) anser regeringen det viktigt att inspektionen renodlar sin verksamhet. Inspektionen skall därför inte längre publicera denna skrift och den besparing på ca 1 miljon kronor som därigenom uppkommer skall tillfalla inspektionen. Inspektionen skall även engångsvis erhålla 2,5 miljoner kronor för datorsatsning m.m. i samband med att den utvidgade insiderlagstiftningen träder i kraft. Härutöver skall inspektionen tilldelas ytterligare resursförstärkning för att lösa de nya och förändrade arbetsuppgifterna.

Sammantaget skall Finansinspektionen erhålla 4 miljoner kronor för att höja ambitionsnivån i arbetet med att effektivisera den operativa tillsynen och för att lösa de nya arbetsuppgifterna.

A7. Insättningsgarantinämnden

1994/95	Utgift	8 532 ^{1,2)}	Anslagssparande	1 770
1995/96	Anslag	16 500	Utgiftsprognos	8 228
			därav 1996	4 436

1997	Förslag	2 000		
1998	Beräknat	1 015		
1999	Beräknat	1 040		

¹⁾ Beloppen anges i tusental kr

²⁾ Avser Bankstödsnämnden

Insättningsgarantinämnden är ansvarig för administrationen av insättningsgarantisystemet. Myndighetens namn var tidigare Bankstödsnämnden och nämnden hade fram till den 30 juni 1996 även till uppgift att hantera frågor om statligt stöd enligt lagen (1993:765) om statligt stöd till banker och andra kreditinstitut samt att förvalta statens ägande i Securumkoncernen och Nordbanken.

Nämnden består av sju ledamöter. Ett kansli svarar för beredningen av nämndens ärenden. Nämnden är samlokaliserad med Finansinspektionen. De institut som omfattas av insättningsgarantin betalar en årlig avgift till nämnden.

Regeringens överväganden

Övergripande mål

Det övergripande målet för Insättningsgarantinämndens verksamhet skall vara att på ett kostnadseffektivt sätt administrera insättningsgarantisystemet och skapa beredskap för att utbetalningar vid ersättningsfall kan göras korrekt inom de tidsramar som lagen om insättningsgaranti föreskriver.

Resurser 1997

Ramanslag 2 000 tkr

Insättningsgarantisystemet trädde i kraft den 1 januari 1996. Insättningsgarantinämnden har drivit verksamhet koncentrerad till insättningsgarantin endast sedan den 1 juli 1996. Nämnden har därför ännu inte lämnat någon redovisning av verksamheten i dess nuvarande form.

För år 1997 kan myndigheten förutses komma att ägna sig främst åt följande uppgifter.

- Fastställa och debitera avgifter som skall betalas av berörda institut. Inbetalda avgifter skall förvaltas av nämnden och placeras räntebärande i Riksgäldskontoret sedan nämndens förvaltningskostnader för garantin har räknats av.
- Besluta om att insättningar som finns hos svenska och utländska instituts filialer skall omfattas av garantin.

- Ingå och följa upp samarbetsavtal med utländska garantiordningar.
- Vidta de åtgärder som krävs för att organisationen snabbt skall kunna förstärkas i händelse av ersättningsfall.

Vid ersättningsfall skall nämnden snabbt kunna förstärkas. Med anledning härav har nämnden slutit samarbetsavtal med Riksbanken, Finansinspektionen och Riksgäldskontoret innebärande att personer verksamma vid dessa myndigheter skall kunna disponeras av nämnden för uppgifter i samband med ett ersättningsfall.

De institut som omfattas av insättningsgarantin betalar en årlig avgift som motsvarar 0,25 % av det garanterade insättningsbeloppet. Från dessa avgiftsmedel skall ett belopp motsvarande nämndens förvaltningskostnader avräknas och redovisas mot inkomsttitel på statsbudgeten. För nämnden tillämpas sålunda s.k. bruttoredovisning över statsbudgeten.

De avgifter som betalades år 1996 uppgick till ca 965 miljoner kr. För år 1997 föreslås i denna proposition att avgiften fördubblas till 0,50% av det garanterade insättningsbeloppet. Se avsnitt 4.3.

Något övergripande mål har inte fastställts för den verksamhet som Insättningsgarantinämnden driver sedan den 1 juli 1996. Enligt regeringens mening bör målet för verksamheten vara att nämnden på ett kostnadseffektivt sätt administrerar insättningsgarantisystemet och skapar beredskap för att utbetalningar vid ersättningsfall kan göras korrekt inom de tidsramar som lagen om insättningsgaranti föreskriver.

Banklagskommittén (dir. 1995:86) utreder frågor bl.a. om insättningsgarantisystemets funktion vid solvensproblem i banker. Om förslag från kommittén senare skulle leda till att insättningsgarantisystemet får mer omfattande uppgifter, får det övergripande målet omprövas.

För år 1998 och 1999 har 1 015 000 kronor resp. 1 040 000 kronor reserverats för Insättningsgarantinämnden inom utgiftsområdet, vilka är betydligt lägre belopp än för år 1997. Även om det första verksamhetsåret medför vissa engångskostnader, kommer dock sannolikt ytterligare medel att behövas till nämnden åren 1998–1999.

Riksgäldskontoret och kostnader för statsskuldens förvaltning (anslagen A8, A9 och A10)

Riksgäldskontorets huvuduppgift är att ta upp lån i Sverige och i utlandet samt att förvalta statsskulden så kostnadseffektivt som möjligt. Det ankommer vidare på Riksgäldskontoret att tillhandahålla viss kreditgivning till och motta inlåning från statliga myndigheter och bolag. Riksgäldskontoret ansvarar även för att utfärda garantier som riksdagen har beslutat om och att

samordna den statliga garantiverksamheten. Riksgäldskontoret skall dessutom verka för en god kassahållning inom det statliga området.

Upplåningsverksamheten och fördelning på olika instrument

Riksgäldskontoret har långtgående befogenheter att välja olika upplåningsstrategier. En väl balanserad statsupplåning i syfte att långsiktigt hålla nere kostnaderna medför krav på avvägning mellan olika riskaspekter i upplåningen, särskild vad gäller val av räntebindningstid och valutasammansättning. Hänsyn måste även tas till hur statsupplåningen påverkar marknadens funktionssätt. Riksgäldskontoret är ålagt att samråda med Riksbanken i frågor av betydelse för penningpolitiken.

Riksgäldskontorets upplåning sker i huvudsak på tre delmarknader. Den traditionellt viktigaste finansieringskällan är den inhemska penning- och obligationsmarknaden. Efter avskaffande av valutalånenormen i december 1992 har dock den internationella kapitalmarknaden återigen tillkommit som en viktig finansieringskälla. Upplåningen på hushållsmarknaden är ett viktigt komplement till dessa finansieringskällor och har en egenskap av att vara en stabil finansieringskälla.

TABELL 1. STATSSKULDENS FÖRDELNING PÅ OLIKA UPPLÅNINGSTRUMENT PER DEN 30 JUNI RESP. ÅR

PROCENTUELL ANDEL	1992	1993	1994	1995	1996	1996 MDKR
Statsobligationer, nominella	40	43	43	43	46	632
Statsobligationer, reala	-	-	-	1	4	49
Statsskuldväxlar	32	24	13	6	14	195
Kontokredit	-1	-17	-	-	-	-
Summa penning- och obligationsmarknaden	71	50	57	60	64	876
Premieobligationslån	7	6	5	4	4	58
Sparobligationslån/						
Riksgäldskonto	2	1	1	1	1	12
Allemansspar	9	7	5	4	3	48
Summa hushållsmarknaden	18	14	11	9	8	117
Inlåning	3	1	-	-	-	-
Lån i utländsk valuta	8	35	32	31	28	381
Total statsskuld, miljarder kronor	711	961	1179	1370	1374	1374

Resultat statskultsförvaltning

Utvärderingen av Riksgäldskontorets upplåningsverksamhet sker sedanbudgetåret 1990/91 med hjälp av två s.k. riktmarkesportföljer, en portfölj för kronskulden och en för valutaskulden. Portföljerna är konstruerade

så att de avspeglar standardiserade upplåningsstrategier avseende instrument, löptider och valutor. Utvärderingen bygger på strikt marknadsvärdering av statskulden, respektive riktmarkesportföljen, vilket innebär att räntan på utvärderingsdagen får ett relativt stort genomslag i resultatet. Regeringen har konkretiserat kostnadsminimeringsmålet genom att ange att statskuldens kostnader bör understiga kostnaderna för riktmarkesportföljerna under perioden 1 juli 1991 till 30 juni 1995. Därefter har ingen ny tidsperiod angivits. Det är Riksgäldskontorets styrelse som beslutar om riktmarkesportföljernas konstruktion och vilka avvikelser från riktmarkesportföljerna som kan tillåtas.

I tabellen nedan framgår att Riksgäldskontorets kostnader för statskultsförvaltningen totalt sett har utvecklats positivt under den beslutade utvärderingsperioden, även om jämförelsen med riktmarkesportföljerna uppvisar ett negativt resultat under budgetåret 1994/95. Något delårsresultat för innevarande budgetår baserat på riktmarkesportföljerna finns inte tillgängligt.

TABELL 2. DEN FAKTISKA STATSSKULDENS KOSTNADER OCH EN RIKTMÄRKESPORTFÖLJS-KOSTNADER I RELATION TILL SKULDSTOCKEN UNDER BUDGETÅREN 1991/92-1994/95

KOSTNAD I PROCENT AV UTSTÅENDE SKULD ¹⁾	91/92	92/93	93/94	94/95
Upplåning i svenska kronor				
Penning- och obligationsmarknad	11,11	15,86	2,26	7,24
Hushållsmarknad ²⁾	9,71	12,73	6,99	8,02
Total upplåning i svenska kronor, netto	10,76	15,17	2,62	7,30
Riktmarkesportföljen i svenska kronor	10,64	16,10	3,14	7,26
Upplåning i utländsk valuta				
Lån i utländsk valuta	9,24	21,20	8,05	11,43
Riktmarkesportföljen i utländsk valuta	9,89	25,20	8,41	11,17
Total besparing jämfört med riktmarkesportfölj, mdkr	-0,32	13,20	5,1	-2,2

¹⁾ Totala kostnader inkl. realiserade kursdifferenser i förhållande till genomsnittlig marknadsvärderad skuld.

²⁾ Vid upplåning på hushållsmarknaden adderas till de totala kostnaderna det skattebortfall som uppkommer genom att vissa låneinstrument avkastning beskattas enligt särskilda regler.

Det ekonomiska resultatet för den totala upplåningen i kronor fastställs genom en jämförelse med riktmarkesportföljen för kronskulden. Det innebär att även hushållsmarknadens andel av kronskulden samt nettot från in- och utlåningsverksamheten ingår i jämförelsen med riktmarkesportföljen. Totalt under perioden juli 1991 till juni 1995 har kostnaderna för upplåningen understigit kostnaderna för riktmarkesportföljen med drygt 9 miljarder kronor. Resultatförsämringen under budgetår 1994/95 förklaras huvudsakligen av merkostnader för upplåning-

en på hushållsmarknaden.

Resultatet för valutaupplåningen jämfört med riktmärket har visat en någorlunda likartad utveckling som kronupplåningen. Totalt under perioden juli 1991 till juni 1995 uppgår besparingen till drygt 6 miljarder kronor jämfört med riktmärket. Resultatförsämringen för budgetår 1994/95 berodde huvudsakligen på att valutaskulden hade en något annorlunda valutakomponering än riktmärket. Växelkursförändringar efter budgetårets slut har dock neutraliserat dessa merkostnader. De externa fondförvaltare som anlitsats för en mindre del av valutaskulden visade generellt ett betydligt sämre resultat än Riksgäldskontoret under utvärderingsperioden.

En modell för att fastställa resultatet för hushållsupplåningen har tagits fram av Riksgäldskontoret. Modellen relaterar upplåningskostnaden på hushållsmarknaden med den alternativa upplåningskostnaden på penning- och obligationsmarknaden. Enligt denna resultatmodell har hushållsupplåningen genererat besparingar på ca 5 miljarder kronor under de senaste fyra budgetåren jämfört med en tänkt upplåning på penning- och obligationsmarknaden.

Resultatet för enskilda upplåningsformer på hushållsmarknaden visar bl.a. en resultatförsämring för allemansspar de senaste åren. Den sjunkande lönsamheten avspeglar den ökade konkurrensen på hushållsmarknaden, där Riksgäldskontoret tvingats höja allemanssparräntan allt närmare de korta marknadsräntorna. Upplåningsvolymen i allemansspar var som högst vid årsskiftet 92/93. Sedan dess har upplåningsvolymen minskat med 24 miljarder kronor till 46 miljarder kronor vid utgången av juni 1996.

Övriga upplåningsformer på hushållsmarknaden, dvs premieobligationer och Riksgäldskonto, har volymmässigt utvecklats relativt stabilt. En ny upplåningsform har tillkommit på hushållsmarknaden genom att de realränteobligationer som emitteras på institutionsmarknaden sedan juni 1995 även riktas mot hushållen.

Resultat kassahållning

Riksgäldskontoret har under de senaste budgetåren inriktat verksamheten på de större betalningsflödena. Därtill har insatserna koncentrerats till att delta i utredningen om räntebeläggning av statliga medelsflöden och vidareutveckling av statens betalningssystem. I samarbete med Riksrevisionsverket redovisade i en rapport till regeringen i maj 1996 om en uppföljning av räntekontomodellen.

Regeringens överväganden

Övergripande mål

Det övergripande mål som gällt för Riksgäldskontorets upplånings-verksamhet och kassahållning att långsiktigt minimera kostnaderna för statsskulden ligger fast.

Prioriterade uppgifter

Inom främst upplåningsverksamheten men även inom övriga verksamhetsgrenar bör hög prioritet ges åt förstärkt riskkontroll. Därtill bedöms en intensifierad satsning på ökad upplåning från hushållen vara ändamålsenlig.

Resultatbedömning

Regeringen bedömer att Riksgäldskontoret i allt väsentligt har uppnått målen inom verksamhetsområdet statskultsförvaltning och kassahållning. Bedömningen av upplåningsverksamheten vilar huvudsakligen på det uppnådda resultatet i förhållande till riktmärkesportföljerna under de senaste fyra budgetåren. Likt tidigare år vill regeringen dock betona att resultatbedömningen inte enbart kan baseras på en jämförelse med riktmärkesportföljerna. Hänsyn måste även tas till de marknadsvärdande insatserna Riksgäldskontoret genomför, huvudsakligen i syfte att främja effektiviteten på den inhemska penning- och obligationsmarknaden och därigenom bidra till lägre upplåningskostnad för staten. Dessa åtgärder, bl.a. åtgärder för en effektivare emissionsteknik, får ingen synbar effekt i resultatutvärderingen med riktmärkesportföljer men får anses ha fått ökad betydelse i takt med att statens roll som dominerande låntagare på den inhemska marknaden har ökat. Regeringen ser det som tillfredsställande att upplåningsvolymerna i realränteobligationer har ökat under 1996, delvis till följd av att emissionstekniken förändrades.

Mot bakgrund av statsskuldspolitikens ökade betydelse tillsatte regeringen i slutet av 1995 en utredning med uppgift att utreda vissa frågor avseende statens upplåning och förvaltningen av statsskulden. I direktiven till utredningen angav regeringen att frågorna kunde delas in i tre huvudområden, nämligen statsskuldens sammansättning och struktur, faktorer styrande för valutaupplåningens omfattning samt analys av Riksgäldskontorets utvärderingsmodeller för förvaltnings- och upplåningsverksamheten, dvs modellen med riktmärkesportföljer. Utredningen skall lämna sitt slutbetänkande före årsskiftet 1996/97. I avvaktan på utredningens betänkande föreslår regeringen inte någon ändring av målet för upplåningsverksamheten. Målet att långsiktigt minimera kostnaderna för statsskulden inom ramen för penningpolitikens krav bör således ligga fast för budgetåret 1997.

Regeringen bedömer att upplåningen på den internationella kapitalmarknaden bedrivits effektivt och ändamålsenligt. Riksgäldskontorets förmåga att utnyttja

mångfalden av olika instrument och delmarknader, inte minst den internationella derivatmarknaden, har givit ett viktigt bidrag till de hittills förmånliga upplåningskostnaderna. Den ökade storleken på valutaskulden och Riksgäldskontorets derivatportfölj har samtidigt ökat kraven på effektiv skuldförvaltning och god riskkontroll. Regeringen har uppmärksammat de rapporter som påvisat brister i Riksgäldskontorets interna riskhanterings- och kontrollsystem. Detta påvisas bl.a. i de väsentliga iakttagelser RRV gjorde i sin revisionsrapport för budgetår 1994/95. Med tanke på den totala derivatportföljens storlek är det ytterst angeläget att åtgärder vidtas för att komma tillrätta med detta problem. Riksgäldskontoret har upphandlat ett nytt finansadministrativt system och samtidigt omorganiserat upplåningsverksamheten med avsikt att förbättra de interna kontrollrutinerna. Regeringen har därtill genomfört ändringar i Riksgäldskontorets instruktion med nya föreskrifter om riskhantering och intern revision samt i ett ändrat regleringsbrev för innevarande budgetår föreskrivit krav på redovisning av resultatet av de åtgärder som vidtagits i arbetet med förbättrad intern revision och riskkontroll inom kontorets hela verksamhetsområde. Regeringen kommer fortlöpande granska de åtgärder Riksgäldskontoret vidtar för skärpt riskkontroll.

Även resultatet för hushållsupplåningen är enligt regeringens bedömning tillfredsställande. Upplåningen från hushållen har varit en förmånlig finansieringskälla för staten i termer av att upplåningskostnaden på hushållsmarknaden inklusive Riksgäldskontorets administrationskostnader har understigit den alternativa upplåningskostnaden på penning- och obligationsmarknaden. Detta förhållande kvarstår även om marginalerna i hushållsmarknadsupplåningen har minskat under senare år i takt med den ökade konkurrensen på hushållsmarknaden. Regeringen anser emellertid att den sammanlagda resultatbedömningen för upplåningen på hushållsmarknaden försämras av den blygsamma utvecklingen i upplåningsvolym och marknadsandelar. Delvis av denna anledning anser regeringen att en intensifierad upplåningsverksamhet på hushållsmarknaden i syfte att varaktigt bidra till en lägre upplåningskostnad för staten är önskvärd. För att Riksgäldskontoret långsiktigt skall kunna konkurrera om hushållens sparande är det angeläget att kontoret arbetar aktivt med produktutbud, försäljningskanaler och marknadsföringsinsatser.

Även inom kassahållningsområdet anser regeringen att det övergripande målet bör ligga fast, dvs att Riksgäldskontoret skall bidra till en god kassahållning och därigenom bidra till låga räntekostnader för staten. Verksamheten bör även fortsättningsvis huvudsakligen inriktas på analys av de större betalningsflödena.

A8. Riksgäldskontoret: Förvaltningskostnader

1994/95	Utgift	76 925 ¹⁾	Anslagssparande	9 134
1995/96	Anslag	114 844	Utgiftsprognos	114 800
			därav 1996	80 300
1997	Förslag	83 348		
1998	Beräknat	81 190		
1999	Beräknat	83 955		

¹⁾ Beloppen anges i tusental kr

Anslaget disponeras för löne-, systemutvecklings-, lokal- samt övriga förvaltningskostnader vid Riksgäldskontoret.

Under budgetåret 1995/96 disponerar Riksgäldskontoret en låneram på 29 400 000 kronor för investeringar i anläggningstillgångar. Regeringen beslutade i april 1996 att öka låneramen för innevarande budgetår med 18 400 000 kronor för finansiering av ett nytt finansadministrativt system.

Regeringens överväganden

Riksgäldskontoret har i sin anslagsframställning för budgetår 1997 yrkat på kraftigt ökade resurser under anslaget Förvaltningskostnader. Förutom reall oförändrade resurser har kontoret föreslagit en nivåhöjning med sammanlagt 4,8 miljoner kronor för 9 nya kvalificerade tjänster inom avdelningen för hushållsupplåning och de nya riskkontrollfunktionerna inom upplånings- och garantiverksamheten. Därutöver yrkar Riksgäldskontoret på resurser för att täcka finansieringskostnaderna för det nya finansadministrativa systemet. De årliga kapitalkostnaderna under en femårsperiod är beräknade till 5,8 miljoner kronor efter avdrag för bortfallande kostnader.

Regeringen anser det inte vara aktuellt att bevilja Riksgäldskontoret ett undantag från de generella sparbetingen på statliga myndigheter, vilket reall oförändrade resurser innebär. Men regeringen bedömer samtidigt att en nivåhöjning av Riksgäldskontorets anslag för förvaltningskostnader är motiverad. Möjligheterna att finansiera nya omfattande satsningar inom kontorets verksamhet med omprioriteringar och fortsatt kraftiga rationaliseringsåtgärder får anses vara begränsade. Ett visst utrymme för omprioriteringar uppkommer genom att vissa arbetsuppgifter bortfaller vid årsskiftet vad gäller administration rörande allemanssparandet, men därutöver bör ytterligare resurser tillföras.

Regeringen föreslår att Riksgäldskontoret beviljas ökade resurser om sammanlagt 6,5 miljoner kronor, varav 4,2 miljoner kronor avser finansiering av kapitalkostnaderna för det finansadministrativa systemet. Resterande 2,3 miljoner kronor kan Riksgäldskontoret avdela för kostnader inom riskkontrollverksamheten samt upplåningsverksamheten på hushållsmarknaden. Dessa 2,3 miljoner kronor avser en engångsvis

förstärkning under 1997. Regeringen har beräknat anslaget för år 1998 och 1999 till 81190 000 kr respektive 83 955 000 kr.

In- och utlåningsverksamheten

Det övergripande mål som gällt för Riksgäldskontorets in- och utlåningsverksamhet bör ligga fast. Verksamheten skall inriktas på att ge lån och placeringsmöjligheter till så goda villkor som möjligt utan att kundernas verksamhet subventioneras.

Riksgäldskontorets in- och utlåningsverksamhets mål är att ge lån och placeringsmöjligheter till så goda villkor som möjligt utan att kundernas verksamheter subventioneras. Som kunder räknas i första hand myndigheter. Andra kunder är affärsverk, vissa statliga bolag, fonder och stiftelser.

Under de senaste åren har verksamheten ökat kraftigt, vilket huvudsakligen har varit betingat av myndigheternas tillämpning av räntekontomodellen och kapitalförsörjningsförordningen med bl.a. krav på att investeringar i anläggningstillgångar skall lånefinansieras. Verksamheten bedrivs under kravet om full kostnadstäckning. Ränteintäkter och räntekostnader redovisas dock separat på anslaget Räntor på statsskulden. Resultatet för verksamheten utgörs av skillnaden mellan avgifter och administrationskostnader. Avgiftssatserna tas ut i form av procentuella påslag på utlåningsräntorna och avdrag från inlåningsräntorna. Under de senaste budgetåren har verksamheten stadigt genererat ett överskott. Överskottet förs mot inkomstittel i statsbudgeten.

TABELL 3. RESULTAT IN- OCH UTLÅNINGS-VERKSAMHETEN 1992/93-1995/96

MILJONER KR	92/93	93/94	94/95	95/96 (12 MÅN)
Avgifter	40,6	68,1	34,0	33,2
Adm. kostnader	5,6	7,8	9,0	8,7
Netto	35,0	60,3	25,0	24,5

Enligt regeringens bedömning har Riksgäldskontoret i huvudsak bedrivit in- och utlåningsverksamheten i enlighet med uppsatta mål. Det redovisade resultatet indikerar fortsatt höga avgifter i verksamheten. Regeringen konstaterar dock att Riksgäldskontoret genomfört en sänkning av avgifterna under innevarande budgetår i syfte att anpassa avgiftsuttaget till en varaktigt lägre nivå. Regeringen avser att fortlöpande granska de åtgärder Riksgäldskontoret genomför i avgiftssättningen. Den redovisning av produktivitetmått för in-

och utlåningsverksamheten som genomförs för andra budgetåret i rad, baserad på en enkätundersökning bland Riksgäldskontorets kunder, anser regeringen vara ett värdefullt bidrag till resultatbedömningen av verksamheten och vill därför understryka betydelsen av att detta arbete fortsätter och vidareutvecklas. I avvakten på en översyn av statens finansfunktion bör de övergripande målen för verksamheten ligga fast.

A9. Riksgäldskontoret: Kostnader för upplåning och låneförvaltning

1994/95	Utgift	650 090 ¹⁾		
1995/96	Anslag	1 720 442	Utgiftsprognos	1 972 600
			därav 1996	1 222 000
1997	Förslag	1 500 000		
1998	Beräknat	1 500 000		
1999	Beräknat	1 500 000		

¹⁾ Beloppen anges i tusental kr

Anslaget är t.o.m. budgetår 1995/96 ett förslagsanslag och avser andra kostnader för upplåning och låneförvaltning än finansiella kostnader och Riksgäldskontorets egna förvaltningskostnader. Anslaget belastas huvudsakligen med kostnader för inköp av externa tjänster för upplåning och låneförvaltning.

Regeringens bedömning

Kostnaderna för upplåning och låneförvaltning har utvecklats på följande vis under budgetåren 1992/93-1994/95 samt de första tolv månaderna budgetåret 1995/96.

TABELL 4. KOSTNADER FÖR UPPLÅNING OCH LÅNEFÖRVALTNING BUDGETÅREN 1992/93-1995/96

MILJONER KRONOR	92/93	93/94	94/95	95/96
Upplåning i svenska kronor	390	397	391	651
Upplåning i utländsk valuta	294	448	259	373
Totalt	684	845	649	1 024

Utvecklingen av kostnaderna under anslaget är starkt beroende av strukturen i upplåningen. Under budgetåret 1992/93 ökade kostnaderna kraftigt till följd av den ökade valutaupplåningen i samband med valutaturbulensen kring svenska kronan. Valutaupplåningen är traditionellt förenad med relativt höga provisionskostnader, men detta har kompenenserats av en generellt

betydligt lägre upplåningskostnad jämfört med den inhemska marknaden. På hushållsmarknaden är det huvudsakligen upplåningen via premieobligationer och allemansspar som är förenad med förhållandevis höga provisionskostnader.

I en rapport till regeringen daterad den 19 mars 1996 bedömer Riksgäldskontoret risken vara stor att ökade provisionskostnader i hushållsupplåningen medför ett relativt kraftigt anslagsöverskridande. Prognosen tyder på en anslagsbelastning om drygt 1,9 miljarder kronor jämfört med budgeterat om drygt 1,7 miljarder kronor (beräkningarna avser ett 18 månader långt budgetår). Det är huvudsakligen ökade försäljnings- och inlösenprovisioner för premieobligationer samt ökade provisioner för allemansspar som förklarar utgiftsökningen. De höjda provisionskostnaderna reflekterar återförsäljarnas höjda ersättningskrav för att fortsätta förmedla Riksgäldskontorets produkter. Även detta är en orsak till att regeringen bedömer det angeläget att Riksgäldskontoret utvecklar sin interna försäljningsorganisation i syfte att minska beroendet av konkurrerande försäljningskanaler.

Regeringen bedömer att anslagsförbrukningen bör kunna hanteras inom en ram om 1,5 miljarder kronor, trots den osäkerhet som finns om provisionskostnadernas utveckling. Risken för anslagsöverskridande skall i första hand täckas av den anslagskredit som fastställs för anslaget.

Regeringen vill här framhålla att Riksgäldskontoret inom anslagets ram har möjlighet att internt omfördela medel mellan olika upplåningsområden i förhållande till vad som redovisats i myndighetens anslagsframställning. Således är det t.ex. möjligt att öka kostnaderna för hushållsupplåningen genom lägre provisionskostnader i utlandsupplåningen. I sin anslagsframställning begärde Riksgäldskontoret ökade resurser om 25 miljoner kronor för ökade marknadsföringskostnader och utbyggd försäljningsorganisation i hushållsupplåningen. Regeringen bedömer att dessa kostnader kan hanteras inom den givna ramen på 1,5 miljarder kronor och genom flexibiliteten i utnyttjandet av anslagsmedel.

A 10. Riksgäldskontoret: Garanti- verksamhet

1994/95	Utgift	-323 500 ¹⁾		
1995/96	Anslag	1	Utgiftsprognos	-443 962
			därav 1996	-379 962
1997	Förslag	1		
1998	Beräknat	1		
1999	Beräknat	1		

¹⁾ Beloppen anges i tusental kr

Under anslaget redovisas delar av den statliga garanti- verksamheten. Anslaget får användas för att täcka even-

tuella förluster dels till följd av statliga garantier till svensk varvsindustri och beställare av fartyg, dels till följd av statliga garantier som inte belastar annat anslag på statsbudgeten. Anslaget får även användas för att täcka eventuella förluster som uppkommer i samband med Riksgäldskontorets utlåning till statliga bolag.

Lönekostnader och andra förvaltningskostnader i verksamheten belastar anslaget A8. Förvaltningskostnader. Övriga utgifter och kostnader skall finansieras av verksamhetens intäkter, huvudsakligen influtna avgifter och återvunna medel. Överskott i verksamheten förs mot inkomsttitel i statsbudgeten.

Resultat garantigivning

Riksgäldskontorets totala garantiåtagande uppgick vid utgången av budgetåret 1994/95 till 75,6 miljarder kronor, vilket innebär en ökning med knappt 10 miljarder kronor. Det största bidraget till ökningen kommer från nya kapitaltäckningsgarantier till SBAB och Venantius. Därutöver har verksamhetens garanti- och riskhantering i hög grad varit knutet till olika infrastruktursatsningar och projekt inom fastighetssektorn. Kreditgarantin till SBAB medförde under våren 1995 infrianden om sammanlagt 1 miljard kronor, ett belopp som senare kom att återvinnas. Verksamhetens resultat framgår av nedanstående tabell.

TABELL 5. RIKSGÄLDKONTORETS GARANTI- VERKSAMHET BUDGETÅREN 1992/93-1995/96

MILJONER KRONOR	92/93	93/94	94/95	95/96 ¹⁾
<i>-Intäkter</i>				
Garantiavgifter	166	235	244	164
Uppskrivning infriade garantier	4	66	1014	2
Övriga inkomster/intäkter	8	165	86	96
Summa	178	466	1344	262
<i>-Kostnader</i>				
Lämnat kapitaltillskott	-	-	1000	-
Nedskrivning av fordran	10	75	10	-
Löner och övr. förvalt.kostn. ²⁾	6	6	7	-
Övriga utgifter/kostnader	-	-	3	0,5
Summa	16	81	1021	0,5
-Netto	162	384	323	261

¹⁾ Avser tolv månader juli 1995-juni 1996.

²⁾ Garantiverksamhetens löner och övriga förvaltningskostnader finansieras fr.o.m. budgetåret 1995/96 över anslaget A8. Förvaltningskostnader

Riksgäldskontoret överlämnande i samband med årsredovisningen för budgetåret 1994/95 två särskilda rapporter angående garanti- verksamheten. Den ena behandlar Riksgäldskontorets bedömning av kreditvärdighe-

ten hos kontorets garanti- och låntagare samt en subventionsanalys. Den totala exponeringen mot kunder med kreditrisk uppgick den 30 juni 1995 till 102 miljarder kronor varav en mycket begränsad del, 5 procent, utgörs av kunder som kan bedömas ha svag kreditvärdighet. Projekten med svag kreditvärdighet utgörs huvudsakligen av garantier lämnade till östeuropeiska stater och projektinvesteringar i olika u-länder. Engagemangen inom den finansiella sektorn har ökat i kreditvärdighet i takt med den allmänna stabiliseringen på fastighetsmarknaden. Det är främst SBAB:s ökade kreditvärdighet som bidragit. Ett nytt engagemang inom bostadsfastighetsmarknaden med hög risk har tillkommit under 1995 i form av förlagslån till Haninge Holding AB. Det totala subventionsvärdet, dvs otillräckligt garantiavgiftsuttag i förhållande till en uppskattad marknadsprissättning, bedöms ligga i intervallet 300-350 miljoner kronor.

I den andra rapporten bifogad till årsredovisningen redovisar Riksgäldskontoret resultatet från försöksverksamheten med räntekonto för den egna garantiverksamheten, ett uppdrag regeringen gav åt Riksgäldskontoret inför verksamhetsåret. Försöksverksamheten visar att ett införande av räntekonto för betalningströmmarna i verksamheten med tillhörande ränteberäkning av tillgodohavanden skulle förbättra resultatet för verksamheten förhållandevis kraftigt genom ökade ränteintäkter. Analysen visar därtill att subventioneringen av vissa lån och garantier innebär uteblivna intäkter för staten i storleksordningen 700 miljoner kronor under budgetåren 1993/94 och 1994/95. Riksgäldskontoret förordar därför att betalningarna inom kontorets verksamhet förs över till räntekonto.

Regeringens överväganden

Övergripande mål

Det övergripande målet för Riksgäldskontorets garantigivning ligger fast, dvs. att på ett effektivt sätt tillhandahålla och bevaka garantier enligt beslut av riksdag och regering. Riksgäldskontoret skall därutöver bidra till att andra myndigheters lån och garantigivning bedrivs på ett effektivt sätt.

Resurser 1997

Ramanslag 1000 kr

Övrigt

Verksamhetens kostnader skall även fortsättningsvis täckas av dess intäkter, sett över en längre tidsperiod. I avvaktan på slutgiltig bedömning av den framtida organisationen och resursfördelningen för den statliga garantiverksamheten skall Riksgäldskontorets garantigivning fortsätta att redovisas enligt nuvarande struktur.

Regeringen delar Riksgäldskontorets bedömning att den fyraårsperiod som ligger till grund för resultatbedömning av garantiverksamheten ännu är för begränsad för att långsiktigt analysera grad av kostnadstäckning i verksamheten och hur väl verksamhetsmålet har uppnåtts. Regeringen gör dock bedömningen att det inte finns någon anledning att förutse annat att en god måluppfyllelse. Ett viktigt stöd i bedömningen är de riskanalyser som Riksgäldskontoret genomför och som visar på att riskerna i garantistocken har minskat.

Vad gäller det andra målet i verksamheten, att bidra till att andra myndigheters garanti- och långgivning bedrivs effektivt, konstateras att Riksgäldskontoret gör bedömningen att kontrollen av såväl kreditrisker som andra risker i det statliga kredit- och garantisystemet bör förstärkas.

Mot bakgrund av den ändrade budgetstrukturen gav regeringen Riksgäldskontoret och Riksrevisionsverket i uppdrag att utreda ett antal frågor kring statens garanti- och låneverksamhet i syfte att uppnå bättre genomlysning av verksamheten, bättre kontroll över utgiftsutvecklingen samt utveckla en ändamålsenlig modell för budgetering, redovisning och finansiering av verksamheten. Utredningen inkom med sitt betänkande den 31 maj 1996 och regeringens ställningstagande framgår av avsnittet Ny modell för garantihanteringen inom staten i volym 1 i denna proposition. I avvaktan på regeringens slutgiltiga bedömning av den framtida organisationen och resursfördelningen för den statliga garantiverksamheten, föreslås att det övergripande målet för Riksgäldskontorets garantiverksamhet bibehålls oförändrat. Riksgäldskontoret bör således fortsätta att prioritera arbetet med att utveckla mått som anger faktiska och förväntade kostnader, intäkter och riskexponering i statlig garantiverksamhet samt därtill utveckla beräkningsmetoder för avgifter och subventionselement i garantiverksamheten.

A 11. Statens lokalförsörjningsverk

1994/95	Utgift	14 756 ¹⁾	Anslagssparande	27 942
1995/96	Anslag	31 176	Utgiftsprognos	24 000
			därav 1996	16 000
1997	Förslag	17 029		
1998	Beräknat	16 614		
1999	Beräknat	17 130		

¹⁾ Beloppen anges i tusental kr

Statens lokalförsörjningsverk fungerar som stöd åt regeringskansliet samt statliga myndigheter i lokalförsörjningsfrågor. Myndigheten är uppdelad på en anslagsfinansierad stabsdel vilken stöder regeringen och en avgiftsfinansierad servicedel som på marknadsmässiga villkor tillhandahåller tjänster på lokalförsörjningsområdet till statliga myndigheter.

Det övergripande målet reviderades under 1995/96. Den statliga lokalförsörjningen skall skötas på ett för staten som helhet effektivt och ekonomiskt sätt. Statens lokalförsörjningsverk skall därför verka för att kunskapen ökar i regeringskansliet och i de statliga förvaltningsmyndigheterna inom detta område.

Anslagssparandet 1994/95 är betydande och beror till stora delar på att myndigheten kunde fullfölja sina åtaganden med betydligt mindre resurser än vad som anvisades. Prognosen för 1995/96 pekar på att myndigheten inte kommer att utnyttja tilldelade anslagsmedel fullt ut. Som en konsekvens härav har 25 miljoner kronor av myndighetens anslagssparande dragits in som en besparing samt anslagsnivån för 1997 dragits ned ytterligare.

Regeringens överväganden

Övergripande mål

Det övergripande målet bör ligga fast.

Resurser 1997

Ramanslag 17 029 tkr

Beräknade avgiftsinkomster 7 560 tkr

Statens lokalförsörjningsverks årsredovisning visar att myndigheten i allt väsentligt har uppfyllt de krav regeringen har ställt. Dock är det svårt att direkt återfinna återredovisningen av regleringsbrevets angivna mål i årsredovisningens resultatredovisning. För att underlätta redovisningen mot målen samt för att regeringen skall få den information som är nödvändig så har regleringsbrevet förtydligats på vissa punkter under innevarande budgetår.

Årsredovisningen visar att myndigheten kan fullfölja sina åtaganden med betydligt mindre resurser än vad riksdagen anvisade för budgetåret 1994/95. Detta år redovisade den anslagsfinansierade stabsdelen ett betydande överskott på nära 28 miljoner kr. Anslagsnivån anpassades till den mindre organisationen 1995/96. Servicedelen skulle ha en kostnadstäckning på 75% första halvåret 1994/95 och full kostnadstäckning för andra halvåret. Detta klarade verket inte fullt ut utan har balanserat över underskottet till 1995/96.

Årsredovisningen pekar även på att brister fortfarande finns vad gäller de statliga förvaltningsmyndigheternas utövande av lokalförsörjningsansvaret. Det är därför viktigt att Lokalförsörjningsverket, i enlighet med sitt övergripande mål, lämnar information om området både till regeringskansli och myndigheter.

Regeringen konstaterar att RRV inte riktat invändningar mot Lokalförsörjningsverkets årsredovisning.

Beslutade besparingar ligger fast under perioden. Mot bakgrund av detta beräknar regeringen att anslagsnivån för budgetåret 1998 uppgår till 16 614 000 kr och för budgetåret 1999 till 17 130 000 kr.

A 12. Täckning av merkostnader för lokaler

1994/95	Utgift	32 695 ¹⁾		
1995/96	Anslag	35 000	Utgiftsprognos	43 500
			därav 1996	26 000
1997	Förslag	19 500		
1998	Beräknat	24 000		
1999	Beräknat	24 100		

¹⁾ Beloppen anges i tusental kr

De utgifter som belastar anslaget är hyror för vissa tomma lokaler som staten är tvungen att fortsätta att hyra till dess avtalen går att avveckla. De huvudsakliga faktorer som styr utgifterna på området är avtalskonstruktionerna samt möjligheterna att upplåta lokalerna i andra hand.

Prognosen för innevarande budgetår visar att anslaget sannolikt kommer att överskridas. Regeringen har medgivit ett överskridande på högst 6,5 miljoner kronor på grund av att myndigheten fick ta över ansvaret för Arbetsgivarverkets tomma lokaler.

Regeringens överväganden

Resurser 1997

Ramanslag 19 500 tkr

Statens lokalförsörjningsverks årsredovisning visar att utgifterna på anslaget var 167 miljoner kronor och inkomsterna 135 miljoner kronor. Resultatredovisningen pekar på att myndigheten arbetar aktivt med att minska statens kostnader för de aktuella lokalerna.

I prop. 1994/95:100 bil. 8 aviserades att anslaget skall omfattas av regeringens sparkrav på statlig konsumtion och således minska med 5 miljoner kronor årligen fram till och med år 1998. Regeringens bedömning är att denna minskning är mycket svår att genomföra på grund av de åtaganden staten har gentemot berörda fastighetsägare och svårigheten att förlänga vissa andrahandsupplåtelser.

Regeringen anser dock att besparingsmålet bör eftersträvas. Lokalförsörjningsverket kommer därför att få i uppdrag att verka för en tidigare avveckling av kontrakt och ytterligare ökning av andrahandsupplåtelser.

A13. Nämnden för offentlig upphandling

1994/95	Utgift	5 800 ¹⁾	Anslagssparande	4 628
1995/96	Anslag	9 285	Utgiftsprognos	12 285
			därav 1996	9 190
1997	Förslag	6 348		
1998	Beräknat	6 308		
1999	Beräknat	6 516		

¹⁾ Beloppen anges i tusental kr

De övergripande målen för Nämnden för offentlig upphandling (NOU) är att verka för att offentlig upphandling sker affärsmässigt, effektivt och i enlighet med lagen om offentlig upphandling (LOU), EG:s rättssystem på området och WTO-överenskommelsen om statlig upphandling.

Anslaget finansierar bl.a. information och rådgivning för att underlätta tillämpningen av upphandlingsreglerna och tillsyn av regelsystemet.

En jämförelse mellan budget och utfall år 1994/95 visar att nämnden hade ett stort anslagssparande. Detta beror främst på att nämnden, som bildades den 15 mars 1993, befann sig i ett uppbyggnadsskede. Anslagssparandet har bl.a. använts för att täcka kostnader i samband med statistikproduktion och för köp av konsulttjänster i avvaktan på att organisationen skulle bli fullt utbyggd. Detta bekräftas i prognosen för anslagsberäkningen under innevarande budgetår där utgifterna till viss del finansieras av anslagssparandet.

Regeringens överväganden

Övergripande mål

Det övergripande målet för verksamheten ligger fast och omfattar även budgetåret 1997.

Resurser 1997

Ramanslag 6 348 tkr

Resultatbedömning

Nämndens årsredovisning visar att verksamheten har bedrivits enligt de uppsatta målen och nämnden har enligt regeringens bedömning presterat ett gott resultat. Nämnden har bl.a. bedrivit en omfattande resultatriktad information och uppfyllt målen när det gäller tillsynsverksamheten genom sin handläggning av många skriftliga förfrågningar och klagomålsärenden. Anslagssparandet har använts på det sätt som regeringen angav i 1995 års budgetproposition.

Regeringen konstaterar att Riksrevisionsverket inte har haft några invändningar i revisionsberättelsen avseende NOU.

Slutsatser

Enligt regeringens uppfattning skall de övergripande målen för nämndens verksamhet vara oförändrade.

Nämnden bör överväga om informationsverksamheten kan minska och en ökad tyngd läggas på tillsynsverksamheten. När det gäller enskilda myndigheters hantering av upphandlingsärenden bör ett samarbete mellan nämnden och RRV utvecklas.

För budgetåret 1998 har anslaget beräknats till 6 308 000 kronor och för 1999 till 6 516 000 kronor.

A 14. Ekonomiska rådet

1994/95	Utgift ¹⁾			
1995/96	Anslag	2 500 ²⁾	Utgiftsprognos	2 500
			därav 1996	1 800
1997	Förslag	1 705		
1998	Beräknat	1 689		
1999	Beräknat	1 742		

¹⁾ Kostnaderna för Ekonomiska rådet redovisades budgetåret 1994/95 som en del av förslagsanslaget I3. Kostnader för vissa nämnder m.m.

²⁾ Beloppen anges i tusental kr.

Ekonomiska rådet är ett organ knutet till Finansdepartementet. Rådet består av nationalekonomiska forskare förordnade på i normalfallet tre år av regeringen. Vidare är Konjunkturinstitutets generaldirektör och forskningschef adjungerade medlemmar. Ekonomiska rådets övergripande mål är att initiera forskning och utredningsarbete av särskilt intresse för den ekonomiska politikens utformning. Vidare skall Ekonomiska rådet bistå Finansdepartementet och Konjunkturinstitutet med råd i vetenskapliga frågor. Genom sin verksamhet fungerar rådet som en länk mellan Finansdepartementet respektive Konjunkturinstitutet och den nationalekonomiska forskningen.

Ekonomiska rådet bedriver och initierar forskningsprojekt. Vissa av projekten bedrivs helt eller delvis av rådets medlemmar, men huvuddelen av forskningen bedrivs av utomstående. Rådets uppgift är då att identifiera intressanta forskningsområden, göra vetenskapliga bedömningar av ansökningar samt att bistå författarna med synpunkter. Forskningsprojekten redovisas i temasymposier och i en engelskspråkig tidskrift, Swedish Economic Policy Review.

Ekonomiska rådets uppgift som rådgivare i vetenskapliga frågor löses främst i samband med rådets sammanträden.

Kostnaderna för Ekonomiska rådet hänförs främst till arvoden för Ekonomiska rådets ledamöter, arvoden för beställda forskningsuppsatser samt kostnader i samband med publicering och övrig presentation av forskningsresultaten. Då kostnaderna för uppsatsarvoden och publicering inte är jämt fördelade över tiden, är det av

praktisk betydelse för Ekonomiska rådet att ha möjlighet att överföra medel mellan olika år.

Regeringens överväganden

Övergripande mål

Det övergripande målet för Ekonomiska rådets verksamhet bör ligga fast.

Resurser 1997

Ramanslag 1 705 tkr

De övergripande målen för Ekonomiska rådets verksamhet har uppnåtts, bland annat har forskningsprojekt om arbetslöshet, skattereformen och budgetunderskott presenterats. För närvarande arbetar Ekonomiska rådet med utredningen om konsekvenser av ett eventuellt svenskt medlemskap i EMU. Regeringen anser att Ekonomiska rådets roll som initiativtagare till forskning och som länk mellan Finansdepartementet respektive Konjunkturinstitutet och den nationalekonomiska forskningen är mycket betydelsefull för tillhandahållandet av ett gediget underlag för den ekonomiska politikens utformning. Regeringen anser därför att Ekonomiska rådets övergripande mål bör gälla även för budgetåret 1997 och att verksamheten bör fortsätta i nuvarande omfattning. Anslaget har för 1997 beräknats till 1 705 000 kr. För 1998 och 1999 har anslaget beräknats till 1 689 000 kr respektive 1 742 000 kr.

A 15. Kostnader för vissa nämnder m.m.

1994/95	Utgift	3 200 ¹⁾		
1995/96	Anslag	2 015	Utgiftsprognos	2 015
			därav 1996	1 624
1997	Förslag	1 552		
1998	Beräknat	1 598		
1999	Beräknat	1 651		

¹⁾ Beloppen anges i tusental kr

Från anslaget betalas utgifter – i regel arvoden till ledamöter och ersättare m.m. – för Statens tjänstebostadsnämnd, Statens trygghetsnämnd, Skiljenämnden i vissa trygghetsfrågor, Skiljenämnden för arbetsmiljöfrågor, Statens ansvarsnämnd, Offentliga sektorns särskilda nämnd, Kontraktsdelegationen, Statens tjänstepensions- och grupplivnämnd, Nämnden för vissa pensionsfrågor, Statens utlandslönenämnd, Statens krigsförsäkringsnämnd och Statens krigsskadenämnd. Från anslaget betalas även Sveriges bidrag till Nordiska skatteveten-

skapliga forskningsrådet.

Den huvudsakliga faktorn som styr utgifterna på området är hur arbetsbelastningen påverkar antalet sammanträden vid nämnderna eftersom de flesta arvoden utgår per sammanträde.

Regeringens överväganden

Resurser 1997

Anslag 1 552 tkr

Resultatbedömning

Prognosen för innevarande budgetår pekar mot att nuvarande anslag kommer att förbrukas. Eftersom ersättningen till statliga styrelser, nämnder och råd m.m. har höjts per den 1 juli 1996 är det möjligt att belastningen på anslaget därmed kommer att öka. Flertalet nämnder ersätts dock per sammanträde och det är svårt att förutsäga hur frekventa sammanträdena blir i respektive nämnd. Vid beräkning av anslaget har hänsyn tagits till att Statstjänstnämnden inte längre belastar anslaget, att Offentliga arbetsgivares samarbetsnämnd (OASEN) och Prövningsnämnden för bankstödsfrågor har upphört. Den del av anslaget som avser Nordiska skattevetenskapliga forskningsrådet föreslås öka något, mot bakgrund av att de nordiska länderna nyligen enats om en höjning av det totala anslaget från 600 000 svenska kronor till en miljon svenska kronor.

För åren 1998 och 1999 beräknas utgifterna vara reellt oförändrade.

A 16. Bokföringsnämnden

1994/95	Utgift	3 415 ¹⁾		
1995/96	Anslag	6 551	Utgiftsprognos	5 437
			därav 1996	4 010
1997	Förslag	4 468		
1998	Beräknat	4 372		
1999	Beräknat	4 473		

¹⁾ Beloppen anges i tusental kr

Bokföringsnämnden består av en ordförande och tio andra ledamöter. Nämndens kanslifunktion fullgörs av Finansinspektionen.

De övergripande målen för myndigheten är att främja utvecklingen av god redovisningssed i företagens bokföring och offentliga redovisning. Nämnden skall utarbeta allmänna råd inom sitt ansvarsområde.

En jämförelse mellan budget och utfall år 1994/95 visar att nämnden förbrukat ca 1 miljon kr mindre än

budgeterat. Utgifterna enligt den senaste delårsrapporten (juli 1995 – juni 1996) fördelar sig med 65 % på personalkostnader, 10% lokalkostnader och 25% på övriga förvaltningskostnader.

Regeringens överväganden

Övergripande mål

De övergripande målen för Bokföringsnämnden bör ligga fast.

Resurser 1997

Ramanslag 4 468 tkr

Bokföringsnämndens *årsredovisning* anger att nämndens arbete leder till en bättre redovisningsstandard i företagen. Detta i sin tur medför förbättrade förutsättningar för analys av företagens ekonomiska ställning.

Bokföringsnämnden konstaterar att verksamheten i stor utsträckning påverkats av arbetet med ny lagstiftning på redovisningsområdet.

RRV:s *revisionsberättelse* över Bokföringsnämndens årsredovisning innehåller inte någon invändning.

Resultatbedömning

Arbetet med den nya redovisningslagstiftningen är en naturlig och viktig uppgift som ligger väl i linje med nämndens övergripande mål.

Regeringen har inga invändningar mot den omprioritering som nämnden behövt göra på grund av bl.a. arbetet med den nya redovisningslagstiftningen eller i övrigt mot den av nämnden bedrivna verksamheten.

Det övergripande målet att främja god redovisningsred i företagens bokföring och offentliga redovisning måste således anses uppfyllt.

Arbetet med kompletterande normgivning på grund av ny redovisningslagstiftning beräknas ta flera år i anpråk. För budgetåren 1998 och 1999 har, bortsett från den generella besparingen på statlig konsumtion, oförändrade resurser beräknats. Med hänsyn härtill beräknas resurserna för budgetåren 1998 och 1999 till 4 372 000 kronor resp 4 473 000 kronor.

Redovisningskommittén beräknas lämna sitt slutbetänkande före årsskiftet 1996/97. Enligt sina direktiv skall kommittén lämna förslag om bl.a. vilka principer som bör gälla för sådan kompletterande normgivning som ges genom olika expertorgan på redovisningsområdet. Kommittén skall också utreda frågan om Bokföringsnämndens ställning.

Slutsatser

Det övergripande målet för Bokföringsnämndens arbete bör även i fortsättningen vara att främja utvecklingen av god redovisningssed i företagens bokföring och offentliga redovisning. Nämnden bör också komman-

de år vid behov bistå regeringskansliet med det fortsatta arbetet med ny redovisningslagstiftning.

A 17. Bidrag till Stiftelsen för utvecklande av god redovisningssed

1994/95	Utgift	600 ¹⁾		
1995/96	Anslag	900	Utgiftsprognos	900
			därav 1996	600

1997	Förslag	800		
1998	Beräknat	800		
1999	Beräknat	800		

¹⁾ Beloppen anges i tusental kr

Från anslaget betalas bidrag till Stiftelsen för utvecklande av god redovisningssed, som bildats gemensamt av staten genom Bokföringsnämnden, Föreningen Auktoriserade Revisorer FAR och Sveriges Industriförbund.

Mot bakgrund av bl.a. den omfattande förändring som skett och kommer att ske på redovisningslagstiftningens område med de krav på nya rekommendationer som detta medför bör – i likhet med vad övriga stiftare redan gjort – statens bidrag höjas till 800 000 kr. Arbetet med kompletterande normgivning på grund av ny redovisningslagstiftning beräknas ta flera år i anpråk. För budgetåren 1998 och 1999 har oförändrade resurser beräknats.

A 18. Utvecklingsarbete

1994/95	Utgift	32 067 ¹⁾	Reservation	14 084
1995/96	Anslag	56 355	Utgiftsprognos	37 850
			därav 1996	34 760

1997	Förslag	32 570		
1998	Beräknat	32 570		
1999	Beräknat	32 570		

¹⁾ Beloppen anges i tusental kr

Anslaget används för att bekosta utvecklingsarbete avseende styrning, budgetering och redovisning av statens inkomster, utgifter, tillgångar och skulder.

Vidare används anslaget för kostnader för att bedriva chefsutveckling inom statsförvaltningen, viss kompetensutveckling i regeringskansliet samt för i övrigt förekommande utvecklingsarbete inom Finansdepartementets verksamhetsområde.

Den utgående reservationen från det under sjunde huvudtiteln budgetåret 1995/95 uppförda anslaget D5. Utvecklingsarbete föreslås föras till detta anslag.

Regeringens överväganden

Resurser 1997

Ramanslag 32 570 tkr

A19. Kammarkollegiet

1994/95	Utgift	19 044 ¹⁾	Anslagssparande	4 984
1995/96	Anslag	34 414	Utgiftsprognos	30 200
			därav 1996	20 000
1997	Förslag	22 277		
1998	Beräknat	22 904		
1999	Beräknat	23 694		

¹⁾ Beloppen anges i tusental kr

Kammarkollegiet är central förvaltningsmyndighet med uppgift att handlägga frågor om bl.a statlig egendom, rikets indelning samt permutation. Kammarkollegiets verksamhet består av både myndighetsuppgifter, som går ut på att bevaka statens rätt och det allmännas intressen inom olika områden, och olika typer av uppdragsverksamhet. Myndighetsuppgifterna finansieras i huvudsak över ramanslaget som uppgår till ca en fjärdedel av de totala verksamhetskostnaderna. Kollegiet fungerar även som kansli åt vissa mindre fristående myndigheter, vilket innebär att man tillgodoser myndigheternas behov av personal och tjänster så att de kan fullfölja sina uppgifter på bästa sätt.

Det *övergripande målet* för Kammarkollegiets myndighetsuppgifter är en konsekvent rättstillämpning samt en snabb och korrekt handläggning av ärenden, med en lämplig avvägning av resurser. För uppdragsverksamheten är det övergripande målet att denna skall utföras enligt marknadsmässiga principer och med full kostnadstäckning.

Regeringens överväganden

Övergripande mål

De övergripande målen bör ligga fast.

Resurser 1997

Ramanslag 22 277 tkr

Beräknade avgiftsinkomster 58 700 tkr

Kammarkollegiets *årsredovisning* uppvisar ett positivt ekonomiskt resultat för budgetåret 1994/95. Myndighetsuppgifterna gav ett överskott på 5 miljoner kronor.

Styckkostnader och andra resultatindikatorer visar att produktiviteten har ökat för de flesta verksamhetsgrenarna inom verksamhetsområdet.

För uppdragsverksamheten uppgår det totala överskottet för budgetåret 1994/95 till ca 5 miljoner kronor. Det är dock stora skillnader i lönsamhet mellan de olika verksamhetsgrenarna. Fondförvaltningen och verksamhetsgrenen riskfinansiering och skadereglering genererade överskott på 3,4 respektive 2,1 miljoner kronor. Fordringsbevakningen samt den administrativa och juridiska servicen lyckades däremot inte täcka sina verksamhetskostnader. Regeringen avser att ta ställning till överskotten inom uppdragsverksamheten.

Sammantaget bedömer regeringen att Kammarkollegiet har åstadkommit ett tillfredsställande verksamhetsresultat. De övergripande målen har i allt väsentligt uppnåtts.

Lönsamhetsproblemen inom delar av uppdragsverksamheten var ett skäl till att regeringen gav i *uppdrag till Statskontoret* att se över dels kollegiets service till andra myndigheter, dels kanslistödsverksamheten. Resultaten av studien presenterades i rapporten Kammarkollegiets service till andra myndigheter (Statskontoret 1996:11). Av denna framgår bl.a. när det gäller serviceverksamheten att kollegiets avgiftsfinansierade stöd i stort sett har en lämplig inriktning. Vidare framgår det att finansiering, styrning och resultatredovisning bör förändras på vissa punkter. När det gäller det kanslistöd som kollegiet ger till små myndigheter och nämnder menar Statskontoret att det finns vissa problem, t.ex. vad gäller ansvarsfördelning, finansiering, avtalsformer och verkförordningens (SFS 1995:1322) tillämpning. Man konstaterar dock samtidigt att dessa problem inte är specifika för Kammarkollegiets relation till sina nämndmyndigheter utan gäller generellt för denna typ av relationer mellan värd- och nämndmyndigheter. Regeringen instämmer i huvudsak i de synpunkter som Statskontoret fört fram i utredningen och avser att vidta åtgärder för att finna en generell lösning på problemen med kanslistödet till småmyndigheterna.

Kammarkollegiet har *ansvar för många olika uppgifter* och uppgifter av tämligen varierande karaktär. De senaste åren har dessutom kollegiets verksamhet förändrats på flera områden, vissa uppgifter har försvunnit och andra har tillkommit. Det finns ingen anledning att tro att förändringstrycket på kollegiets verksamhet kommer att bli mindre i framtiden. Regeringen anser att det är av betydelse att det bland myndigheterna finns en beredskap att snabbt kunna gripa sig an nya uppgifter. Det är därför viktigt att Kammarkollegiet fortsätter att utveckla sin kapacitet att snabbt kunna anpassa sin verksamhet och organisation till nya krav.

RRV lämnade revisionsberättelse med invändning av Kammarkollegiets årsredovisning för 1994/95. I vårpropositionen (1995/96:150) redovisades Kammarkollegiets åtgärder för att komma tillrätta med bristerna. Regeringen bedömde dessa åtgärder som tillfredsställande.

Enligt regeringens uppfattning skall de övergripande målen för Kammarkollegiet vara oförändrade.

Kammarkollegiet omfattas av regeringens sparkrav på utgifter för statlig konsumtion. För budgetåret 1997 har anslaget räknats ned med 1 miljon kronor. Detta innebär att anslaget totalt har minskats med 3 miljoner kronor sedan budgetåret 1994/95, vilket motsvarar 11 procent. För 1998 beräknas utgifterna uppgå till 22 904 000 kr och för 1999 till 23 694 000 kr.

A 20. Kontrollfunktionen i staten

1997	Förslag	100 000 ^{1,2)}
1998	Beräknat	120 000
1999	Beräknat	125 000

¹⁾ Beloppen anges i tusental kr

²⁾ Nytt anslag

I den ekonomiska vårpropositionen (1995/96:150) anförde regeringen att förstärkningar av kontrollfunktionen i staten bedöms nödvändiga. I propositionen aviserades även avsikten att föreslå riksdagen att särskilda resurser avsätts för att möjliggöra en sådan förstärkning.

Regeringens överväganden

Resurser

Reservationsanslag 100 000 tkr

För den offentliga sektorns legitimitet är det av fundamental betydelse att de skatter som statsmakterna beslutat om inbetalas och att bidrag av olika slag utbetalas endast till dem som är berättigade till bidrag och då till rätt belopp. Regeringen har vidtagit ett antal åtgärder för att säkerställa att så sker. Riksskatteverket har innevarande budgetår tilldelats extra medel för en särskild satsning på effektivare skattekontroll. Våren 1995 beslutade regeringen om en strategi för samhällets samlade åtgärder mot den ekonomiska brottsligheten. Regeringen har vidare tillkallat en delegation med uppgift att arbeta med bekämpning av bedrägerier mot EU:s finansiella intressen.

Riksrevisionsverket har i olika sammanhang, bl.a i den rapport som verket på regeringens uppdrag lämnat om fusk och systembrister i välfärdssystemen (RRV dnr 1995:32) påtalat behovet av effektivare kontroll inom myndighetsområden som hanterar stora medelsflöden. Förslag har även väckts från berörda myndigheter om hur kontrollfunktionerna kan förbättras. Regeringen delar bedömningen att det föreligger ett behov av att förstärka kontrollrutinerna och kraven kring

statlig bidrags- och stödverksamhet. EU-inträdet och svenska myndigheters därav följande hantering av stödssystem inom ramen för främst den gemensamma jordbrukspolitiken och EU:s insatser inom det regional- och strukturpolitiska området ökar behovet av en stärkt kontrollfunktion. Brist i att efterkomma kontroll och tillsyn på dessa områden kan medföra såväl en reduktion av ersättningarna från EG:s fonder för redan utbetalade bidrag som ekonomiska sanktioner. Insatser inom kontrollfunktionen är ett av regeringen prioriterat område för de kommande åren.

För att hålla samman regeringens fortsatta insatser för att stärka kontrollfunktionen i staten har en arbetsgrupp bildats inom Finansdepartementet. Gruppens huvuduppgift är att samordna arbetet med att utarbeta konkreta åtgärder för att öka säkerheten i uppbörd och utnyttjande av statliga medel, dvs. tillse att de skatter statsmakterna beslutat faktiskt betalas, att bidrag når enbart dem de är avsedda för, etc. Föreslagna åtgärder skall prioriteras i förhållande dels till den uppskattade omfattningen på felaktiga betalningar, dels den skada som bristerna kan rendera för förtroendet för de statliga systemens funktionssätt. Åtgärder som initieras skall utmynna i förslag till konkreta förändringar i regelverk, organisations- och systemändringar, försöksverksamhet och liknande i syfte att stärka kontrollfunktionen.

Berörda departement och myndigheter är ansvariga för att de statliga medlen inom deras områden hanteras på ett korrekt och effektivt sätt. De ansvarar även för genomförande av de projekt och verkställande av de åtgärder som regeringen beslutar. De åtgärder som hittills vidtagits eller planeras inom respektive departements ansvarsområde redovisas under berört utgiftsområde i denna proposition. För att snabbt uppnå önskvärda resultat bedömer regeringen det nödvändigt att särskilda medel i form av projektbidrag tillförs berörda organisationer för att stärka kontrollfunktionen. För år 1997 föreslås att 100 miljoner kronor anvisas för detta ändamål. För åren 1998 och 1999 bör 120 respektive 125 miljoner kronor anvisas. Inom dessa ramar bör resurser även avsättas för regeringens tidigare aviserade program för bekämpning av ekobrotten.

4.2 STATENS FASTIGHETSVÄRK

Statens fastighetsverk är en central förvaltningsmyndighet med uppgift att förvalta viss del av statens fasta egendom tillhörande det nationella kulturarvet, de kungliga slotten, Djurgårdsmarken, regeringsbyggnaderna, statens donationsfastigheter, utrikesfastigheter, vissa älvsträckor, markområden och byggnader.

De övergripande målen för Statens fastighetsverk skall vara att för statens räkning förvalta det fastighetsbestånd som regeringen bestämmer på ett sätt som innebär god resurshushållning och hög ekonomisk effekti-

vitet samtidigt som fastigheternas kultur- och naturmiljövärden bevaras.

I Statens fastighetsverks investeringsplan uppgår behovet av byggnadsinvesteringar till drygt 450 miljoner kronor på årsbasis 1997, för att därefter minska under åren 1998 och 1999. Detta beror på bl.a. att vissa större projekt som Kungliga biblioteket, Moderna museet och Marinmuseet färdigställs under perioden utan att följas av nya stora investeringsprojekt. Däremot kan det verkliga utfallet av en del av investeringarna komma att skjutas framåt i tiden. För år 1997 prognostiseras därför ett behov om 400 miljoner kronor och för perioden 1998 – 1999 ett medelsbehov om ca 250 miljoner kronor per år.

Det enda av verket föreslagna projekt över 40 miljoner kronor är ombyggnad av kv. Vinstocken i Stockholm. Riksdagen har tidigare beslutat om en rullande treårig investeringsram för Statens fastighetsverk. Fastighetsverket har i sin anslagsframställan hemställt om en oförändrad total låneram i Riksgäldskontoret om sju miljarder kronor inkl. investeringar i anläggningstillgångar för förvaltningsändamål.

Enligt ett avtal mellan staten och Statliga Akademiska Hus AB skall överlåtelse av de s.k. väntelägesfastigheterna ske per den 1 oktober 1996. Dessa fastighetsbestånd har varit "parkerade" i Statens fastighetsverk med en särskild redovisning, i avvaktan på överlåtelse till bolaget.

Regeringens överväganden

Resultatbedömning

Statens fastighetsverk startade sin verksamhet den 1 januari 1993.

Enligt regeringens bedömning är resultaten för verksamheten tillfredsställande. För budgetåret 1994/95 uppgår resultatet till 242 miljoner kronor. Inkl. de s.k. väntelägesfastigheterna uppgår resultatet till 471 miljoner kronor. För perioden den 1 juli 1995 – 30 juni 1996 uppgår de totala intäkterna till 2,8 miljarder kronor och det samlade resultatet till 614 miljoner kronor.

Riksrevisionsverket har i sin revisionsrapport haft synpunkter på fastighetsverkets resultatredovisning och interna kontroll under uppbyggnadsperioden vilka verket nu har beaktat. Någon oren revisionsberättelse har inte förekommit.

Slutsatser

Regeringen bedömer att den begärda låneramen i Riksgäldskontoret om sju miljarder kronor är rimlig och att nytt ställningstagande bör ske efter överlåtelse av väntelägesfastigheterna.

4.3 INSÄTTNINGSGARANTIN

Ärendet och dess beredning

Ett system för garanti för insättningar i bank är i kraft sedan 1 januari 1996. Detta system finansieras genom årliga inbetalningar av avgifter från bankerna och vissa värdepappersbolag. I vårpropositionen 1996 (prop. 1995/96:150) anförde regeringen följande: "För att stärka de offentliga finanserna föreslås avgiften höjas till 0,50 procent från den 1 januari 1997. Det innebär ett ökat offentligt sparande med ca 750 miljoner kronor. Därmed kan också systemets finansiella styrka snabbare byggas upp." I denna proposition lämnas förslag om de lagändringar som krävs för att genomföra nämnda åtgärd.

Förslaget har i form av en promemoria remissbehandlats med Insättningsgarantinämnden, Finansinspektionen och Riksbanken. Därutöver har Svenska Bankföreningen inkommit med yttrande. Remissyttrandena finns tillgängliga i Finansdepartementet (dnr Fi 96/3373).

Lagrådet

Det framlagda lagförslaget är av lagtekniskt enkel beskaffenhet. Ändringarna är enligt regeringens bedömning av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

Bakgrund

Enligt rådets direktiv 94/19/EG av den 30 maj 1994 om system för garanti av insättningar (EGT nr L 135, 30.5.1994, s. 5 och Celex 394L0019) är Sverige som medlem i EU skyldigt att ha ett obligatoriskt system för garanti för insättningar i kreditinstitut. Ett sådant system är i kraft sedan den 1 januari 1996 och omfattar banker och vissa värdepappersbolag. Enligt lagen (1995:1571) om insättningsgaranti utbetalas ersättning till insättare för behållningar upp till 250 000 kr per person vid en konkurs. Institutet svarar för finansieringen av systemet genom betalning av avgifter. De sammanlagda årliga avgifterna för instituten uppgår till ett belopp som motsvarar 0,25 procent av det garanterade insättningsbeloppet. Den procentuella avgiften för ett enskilt institut bestäms som en funktion av ett mått på institutets solvensgrad, i syfte att ge garantisystemet en mer marknadsmässig avgiftssättning. Kapitaltäckningsgraden har valts som fördelningsgrund för denna avgiftsdifferentiering. Ett instituts avgift skall idag vara lägst 0,15 procent och högst 0,35 procent av dess garanterade insättningsbelopp. Avgifterna placeras på konto i Riksgäldskontoret och påverkar därmed det offentliga sparandet positivt. Avgiftsnivån 0,25 procent gäller till dess behållningen uppgår till den målsatta nivån 2,5 procent av det totala garanterade insättningsbeloppet. Därefter skall avgiftsnivån sättas ned och de

sammanlagda avgifterna för ett år uppgå till 0,1 procent av det garanterade insättningsbeloppet, så länge som den målsatta nivån för behållningen inte underskrids. Vid denna lägre avgiftsnivå skall ett instituts avgift lägst vara 0,06 procent och högst 0,14 procent av institutets garanterade insättningar. För att systemet skall äga full trovärdighet har avgiftsuttaget kompletterats med en upplåningsrätt i Riksgäldskontoret.

Höjd avgift till systemet för insättningsgaranti

REGERINGENS FÖRSLAG:

Avgiften till systemet för insättningsgaranti fördubblas från den 1 januari 1997 till 0,50 procent av det garanterade insättningsbeloppet. Nivåbestämmelserna i 12 § skall gälla när Insättningsgarantinämnden fattar sitt årliga beslut om avgifter för samtliga institut. Möjlighet att bortse från nivåkravet skall dock finnas när avgiften för ett enskilt institut bestäms genom omprövning eller av domstol efter överklagande och när avgiften för ett nytt institut bestäms enligt 14 §.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Riksbanken* finner att garanti-systemet inte är i behov av avgiftshöjning och tar inte ställning till behovet av inkomstförstärkningar för staten. *Finansinspektionen* finner inte heller behov av avgiftshöjning men då fondens ändamål och totala storlek bibehålls intakt finner inspektionen dock inte skäl att motsätta sig ett genomförande av förslaget. *Insättningsgarantinämnden* har inte någonting att erinra mot förslaget. Nämnden har i sitt yttrande aktualiserat en ytterligare ändring av 12 § lagen om insättningsgaranti. *Bankföreningen* har avstyrkt förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Som ett led i att stärka de offentliga finanserna föreslås avgiften till insättningsgarantisystemet fördubblad till 0,5 procent av det garanterade insättningsbeloppet. Därmed kan också insättningsgarantisystemets finansiella kapacitet snabbare byggas upp.

Efter den föreslagna fördubblingen saknas anledning att ge nämnden rätt att, såsom nu gäller enligt 12 § tredje stycket lagen om insättningsgaranti, besluta om viss uppjustering av avgiftsprocenten.

När nivån på de behållna avgiftsmedlen har uppnått 2,5 procent av det totala garanterade insättningsbeloppet bör, på samma sätt som gäller redan idag, den årliga avgiften därefter uppgå till ett belopp som motsvarar 0,1 procent av de garanterade insättningarna. Regeringen avser att efter det att nivån 2,5 procent uppnåtts återkomma till riksdagen med ett förslag om återgång till en avgift om 0,25 procent av insättningarna för det fall den uppnådda nivån åter skulle komma att underskridas.

Insättningsgarantinämnden har aktualiserat behovet av ett nytt fjärde stycke i 12 § lagen om insättningsgaranti. Nämnden har konstaterat att bestämmelserna i nuvarande 12 § andra och fjärde styckena är entydigt utformade och inte medger några avvikelser från de där angivna nivåerna. Emellertid har nämnden under år 1996 efter omprövning enligt 27 § förvaltningslagen (1986:223) sänkt avgiften för två institut utan att göra de höjningar av övriga instituts avgifter som skulle ha varit nödvändiga för att bibehålla nivån 0,25 procent. Sammanlagt togs ett ca 123 000 kr för lågt belopp ut under detta år.

Liknande frågor uppkommer när ett nytt institut ansluts till systemet under ett löpande år. Ett nyttillkommet instituts avgift för år 1 skall bestämmas samtidigt med att avgiften för år 2 bestäms och skall enligt 14 § - liksom avgiften för år 2 - grundas på institutets kapitaltäckning och garanterade insättningar vid utgången av år 1. Nämnden har ännu inte haft anledning att ta ställning till hur avgiften skall bestämmas i dessa fall.

Att nämnden i nyss nämnda fall, i direkt samband med omprövning eller efter ett beslut av domstol om förändrad avgift för ett institut skulle fatta ett nytt beslut, där samtliga instituts avgifter justerades så att den i 12 § angivna nivån nåddes, torde av praktiska skäl inte vara något alternativ. Bland annat därför att de ursprungligen beslutade avgifterna redan kan vara betalda när det nya beslutet meddelas.

Nämnden har därför föreslagit att nivåbestämmelserna i 12 § endast skall behöva gälla när nämnden fattar sitt årliga beslut om avgifter för samtliga institut. När avgiften för ett enskilt institut bestäms genom omprövning eller bestäms av domstol efter överklagande och när avgiften för ett nytt institut bestäms enligt 14 § skall det finnas en möjlighet att bortse från nivåkravet.

Regeringen delar nämndens uppfattning om behovet av ett tillägg till 12 § i enlighet med det av nämnden lämnade förslaget.

Ändring av intervallet för de avgifter som skall kunna tas ut från ett enskilt institut

REGERINGENS FÖRSLAG:

Ett instituts avgift, uttryckt i procent av dess garanterade insättningsbelopp, skall vara lägst 80 procent och högst 120 procent av den procentuella avgift som instituten sammanlagt betalar.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Ingen av remissinstanserna har yttrat sig i denna del.

Skälen för regeringens förslag: Förslaget om en fördubbling till 0,50 procent av den avgift som instituten sammanlagt betalar aktualiserar frågan om vilket in-

tervall som är lämpligt för de avgifter som skall kunna tas ut från ett enskilt institut. I 13 § lagen om insättningsgaranti anges att ett instituts avgift, uttryckt i procent av dess garanterade insättningsbelopp, skall vara lägst 60 procent och högst 140 procent av den procentuella avgift som instituten sammanlagt betalar. Efter fördubblingen av avgiften skulle denna regel innebära att den lägsta respektive högsta avgift som kan tas ut av ett enskilt institut är 0,3 procent respektive 0,7 procent av institutets garanterade insättningsbelopp. Detta skulle betyda att bredden på intervallet ökar från 0,20 procentenheter till 0,40 procentenheter. Eftersom kapitaltäckningsgraden inte perfekt avspeglar risken för att ett institut skall belastagarantinsystemet är detta intervall alltför brett. Regeringen föreslår därför att bredden på intervallet bibehålles. Institutens avgift skall därför vara lägst 80 procent och högst 120 procent av den procentuella avgift instituten sammanlagt betalar. Detta innebär att den lägsta respektive högsta avgift som efter lagändringen kan tas ut av ett enskilt institut är 0,40 procent respektive 0,60 procent av institutets garanterade insättningsbelopp. Därmed höjs samtliga instituts avgifter med 0,25 procentenheter av deras respektive garanterade insättningsbelopp. Efter nedsättning till den lägre avgiftsnivån är den högsta och lägsta nivån 0,08 respektive 0,12 procent av de sammanlagda insättningarna.

Ekonomiska konsekvenser av förslaget

Förslagen innebär att det årliga uttaget av avgifter från instituten, uttryckt i procent av det totala garanterade insättningsbeloppet, fördubblas till 0,5 procent. Det totala garanterade insättningsbeloppet är för närvarande ca 380 miljarder kr, vilket innebär att fördubblingen av avgiftsuttaget motsvarar ca 950 miljoner kr. Under förutsättning att storleken på de garanterade insättningarna är stabil kommer uppbyggnaden av insättningsgarantifonden, som finns placerad på konto hos Riksgäldskontoret, att öka med ca 950 miljoner kr årligen till dess kontobehållningen uppgår till 2,5 procent av det totala garanterade insättningsbeloppet. Eftersom det offentliga sparandet påverkas av förändringar i garantifondens behållning hos Riksgäldskontoret ökar detta sparande med 950 miljoner kr under år 1997. Eftersom avgiften är skattemässigt avdragsgill för instituten kommer statsbudgetens saldo att påverkas negativt med ca 200 miljoner kr. Nettoeffekten på det offentliga sparandet blir således enligt dessa beräkningar en årlig ökning med ca 750 miljoner kr fr.o.m. år 1998 till dess de behållna avgiftsmedlen sammanlagt uppgår till den målsatta nivån.

Fördubblingen av avgiften till insättningsgarantin innebär att de svenska instituten kommer att belastas med högre avgifter för insättningsgarantin än vad som gäller i andra länder. Emellertid blir effekten på institutens kapitaltäckning mycket liten. Beträffande bank-

systemets primärkapitaltäckningsgrad visar aktuellt siftermaterial att förslaget innebär en sänkning från 12,94 procent till 12,78 procent. Ökningen av avgiften motsvarar ca 5 procent av bankernas rörelseresultat år 1995.

Sannolikt kommer instituten att övervältra en del av avgiften på kunderna. Det är svårt att bedöma hur stor denna övervältring kommer att bli och mot vilka kundkategorier den kommer att ske. Detta kommer bl.a. att bero på konkurrenssituationen. Det är tänkbart att viss överflyttning av inlåningsmedel till andra sparformer kan ske till följd av att inlåningen blir relativt mindre förmånlig. Omfattningen av en sådan överflyttning är även den svårbedömd.

Förslaget kommer inte att ha någon effekt på Insättningsgarantinämndens förvaltningskostnader.

4.4 ALLEMANSSPARANDET

Bakgrund

Regeringen tillsatte år 1994 en utredning om översyn av allemanssparandet. Utredningens uppdrag var att, mot bakgrund av att skattegynnandet av allemanssparandet hade tagits bort, lägga fram förslag om hur en avveckling av de särskilda spar- och placeringsregler som gäller för sådant sparande bör genomföras. Utredningen överlämnade samma år betänkandet *Allemanssparandet – en översyn* (SOU 1994:50) i vilket det bl.a. föreslås att allemansfonderna ombildas till vanliga värdepappersfonder och att de särskilda lagbestämmelserna om allemanssparandet successivt tas bort. Betänkandet remissbehandlades under år 1994.

I syfte att främja de svenska företagens tillgång på riskkapital och gynna ett brett ägande av börsaktier återinfördes emellertid skattelättnaderna för sparande i allemansfonder fr.o.m. inkomståret 1995.

Riksdagen har nyligen beslutat att skattelättnaderna för sparande i allemansfond skall slopas fr.o.m. år 1997 (prop. 1995/96:222 s. 4.7, bet. 1995/96:FiU15, rskr. 1995/96:115, SFS 1996:839). I den proposition som låg till grund för beslutet uttalade regeringen att det i nuvarande ekonomiska läge inte finns tillräckliga skäl att bibehålla en sådan skattestimulans för ökat hushållsparande.

De skäl som ligger till grund för huvuddelen av bestämmelserna i lagen (1983:890) om allemanssparande föreligger inte längre när skatteförmånerna för den sparformen är avskaffade. De överväganden som gjordes i betänkandet *Allemanssparandet – en översyn* har därmed åter fått aktualitet.

Regeringen föreslår nu – med utgångspunkt i det nämnda betänkandet – vissa ändringar i lagen om allemanssparande som är direkt föranledda av det slojade skattegynnandet. Vissa frågor som rör avskaffandet av allemanssparreglerna fordrar emellertid ytterligare över-

väganden. Regeringen avser därför att återkomma med förslag beträffande återstående regler. Hit hör bl.a. bestämmelserna om andelsägarinflytande i allemansfonderna och den särreglering som finns för de företagsanknutna allemansfonderna. Vidare måste övervägas under vilka legala förutsättningar Riksgäldskontoret skall kunna fortsätta att driva det allemanssparande som nu sker genom förmedling av bankerna.

Högsta tillåtna antal allemanssparkonton och allemansfonder

REGERINGENS FÖRSLAG:

Inskränkningen att allemanssparande inte får ske på mer än ett allemanssparkonto och i fler än två allemansfonder tas bort.

Utredningens förslag innebär att de särskilda lagbestämmelserna för allemanssparandet tas bort successivt.

Remissinstanserna: *Fondbolagens Förening* anser att förbudet mot sparande i fler än två allemansfonder kan tas bort tidigare än vad utredningen föreslår.

Skälen för regeringens förslag: En sparare får inte spara på mer än ett allemanssparkonto och i fler än två allemansfonder. Begränsningen infördes för att inte administrationen och kontrollen av allemanssparandet skulle bli alltför komplicerad (prop. 1983/84:30 s. 27). I och med att skatteförmånerna för allemanssparandet helt upphör från årsskiftet 1996/97 bortfaller dessa motiv för begränsningen. Den kan därför upphävas.

En fråga som aktualiseras genom att skattegynnandet av allemanssparandet helt upphör och att viktiga restriktioner i detta sparande nu tas bort är om även juridiska personer kan delta i allemanssparandet. Efter det att kravet på att spararen skall vara folkbokförd här i landet togs bort per den 1 januari 1996 (prop. 1995/96:63 s. 17 och 18) finns inte någon bestämmelse i lagen om allemanssparande som uttrycker att kretsen av allemanssparare skulle vara begränsad till fysiska personer. Några skäl att i fortsättningen tillämpa en sådan inskränkning kan inte heller anses föreligga. Följaktligen bör även juridiska personer kunna spara såväl på allemanssparkonto som i allemansfond.

Insättningsbegränsningen tas bort

REGERINGENS FÖRSLAG:

Gränsen att högst 2 000 kronor per månad får sättas in i allemanssparandet tas bort.

Utredningens förslag: Utredningen föreslår att högst

2 000 kronor per månad skall få sättas in i allemanssparandet men att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer – under tiden fram till avvecklingen av lagbestämmelserna om allemanssparandet – skall kunna begränsa beloppet ytterligare.

Remissinstanserna: *Svenska Bankföreningen* tillstyrker utredningens förslag. Föreningen menar, liksom utredningen, att det är viktigt att Riksgäldskontorets upplåning sker i sådana former och på sådant sätt att den inte får ett betydande inflytande på räntan på vanliga sparkonton i bank och att snedvridande effekter på kreditmarknaden undviks. *Sveriges Industriförbund* menar att Riksgäldskontoret redan i hög grad styr räntesättningen. Förbundet anser därför att maximigränsen för sparandet är obefogad. Även *Fondbolagens Förening* anser att gränsen kan tas bort.

Skälen för regeringens förslag: Insättningsbegränsningen infördes med motiveringen att sparformer som ges särskilda sparstimulanser bör innehålla en övre gräns för sparandet (prop. 1983/84:30 s. 27). Gränsen, som ursprungligen var 600 kronor, har höjts i omgångar och uppgår för närvarande till 2 000 kronor per månad.

Regeringen konstaterar att de skäl som låg till grund för införandet av insättningsbegränsningen inte längre föreligger i och med avskaffandet av skatteförmånerna och den skärpta konkurrensen mellan skilda sparformer. Insättningsbegränsningen bör därför upphävas.

Genom att insättningstaket och förbudet mot att ha fler än ett allemanssparkonto och fler än två allemansfonder avskaffas kommer Riksgäldskontoret inte längre att behöva kontrollera att bestämmelserna följs. Ändringarna leder därigenom till en kostnadsbesparing för kontoret.

Överlåtelse och pantsättning av medel som sparas i allemansfonder

REGERINGENS FÖRSLAG:

Bestämmelsen om att sparade medel skall betalas ut, om medel som sparas i en allemansfond överläts eller pantsätts, upphävs. Vidare görs aktiekontolagen (1989:827) tillämplig på andelar i allemansfonder.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag. Utredningen behandlar emellertid inte frågan om möjligheten att registrera andelar i allemansfonder enligt aktiekontolagens bestämmelser.

Remissinstanserna: *Pensionärernas Riksorganisation (PRO)* tillstyrker att bestämmelsen tas bort. Övriga remissinstanser yttrar sig inte i denna del.

Skälen för regeringens förslag: När lagen om allemanssparande tillkom ansågs det att de skatteförmåner som hade byggts upp inte skulle få övergå eller pantsättas till annan person (prop. 1983/84:30 s. 55). Det

infördes därför en bestämmelse om att medel inom allemanssparandet skall betalas ut om rätten till sparmedlen överläts eller pantsätts. Denna bestämmelse upphävdes den 1 januari 1996 såvitt avser sparande på allemanssparkonto, eftersom skatteförmånerna för sådant sparande hade tagits bort.

Från årsskiftet 1996/97 kommer sparande i allemansfonder inte längre att vara förenat med några skatteförmåner. Mot den bakgrunden finns det inte några skäl att hindra att medel på konton som avser andelar i allemansfonder överläts eller pantsätts. Bestämmelsen bör därför upphävas.

Andelar i värdepappersfonder är finansiella instrument och kan därför bli föremål för registrering enligt aktiekontolagen (1989:827). Enligt 10 § sista stycket lagen (1983:890) om allemansfonder gäller detta emellertid inte för andelar i allemansfonder. Bakgrunden till denna begränsning är att sådana andelar inte kan bli föremål för handel (prop. 1995/96:50 s. 127). Eftersom det nu öppnas möjlighet att fritt överlåta även andelar i allemansfonder bör dessa behandlas på samma sätt som andelar i andra värdepappersfonder vid tillämpningen av aktiekontolagens bestämmelser.

Undre gränsen för räntan på allemanssparkonton

REGERINGENS FÖRSLAG:

Någon garanterad lägsta ränta skall inte längre gälla för medel på allemanssparkonton.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Förslaget i denna del kommenteras inte särskilt av remissinstanserna.

Skälen för regeringens förslag: När lagen om allemanssparande infördes föreskrevs i lagen att räntan på allemanssparkonton (då rikssparkonton) skulle uppgå till diskontot plus 1,25 procentenheter. I anledning av den minskade inflationen och det pågående arbetet med att förbättra statens finanser sänktes räntan den 1 juli 1986 till en räntesats motsvarande diskontot (prop. 1985/86:150, bil. 1, s. 98). Med hänvisning till bl.a. diskontots minskade betydelse för marknadsräntan och för att effektivisera Riksgäldskontorets förvaltning av statsskulden ändrades bestämmelsen fr.o.m. den 1 juli 1989 på så sätt att räntesatsen fastställs av regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer. Den i lagen föreskrivna lägsta räntan ändrades därvid till diskontot minskat med tre procentenheter. I motiven uttalades som riktlinje att räntan på allemanssparkonto alltid bör fastställas så att spararen i normalfallet erhåller en positiv realavkastning men att det i lagen borde finnas en lägsta ränta som inte får underskridas (prop. 1988/89:150, bil 6, s. 2).

Räntan på allemansspar har endast vid ett tillfälle – och då med 0,25 procentenheter – understigit diskontot sedan räntan började beskattas år 1991. Utredningens bedömning är att det inte kan förväntas få någon praktisk betydelse att det i lagen föreskrivna golvet för räntan försvinner.

Riksgäldskontoret har nyligen beslutat att räntan på allemanssparkonton skall vara 4,25 procent från den 16 september 1996. Som jämförelse kan nämnas att lägsta ränta enligt lagen om allemanssparande för närvarande är 1,5 procent (diskontot minus tre procentenheter). Som utredningen anfört torde bestämmelsen om lägsta ränta sakna praktisk betydelse. Regeringen delar utredningens uppfattning att bestämmelsen är överflödig. Den kan därför tas bort.

Placerings- och riskspridningsregler för allemansfonder

REGERINGENS FÖRSLAG:

De särskilda placerings- och riskspridningsreglerna för allemansfonderna upphävs. I stället skall samma regler gälla för allemansfonder som för vanliga värdepappersfonder. De nuvarande bestämmelserna om riskspridning skall emellertid få tillämpas under en ettårig övergångstid (till utgången av år 1997).

Utredningens förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller lämnar det utan erinran. För att undvika engångseffekter på betalningsbalansen anser *Riksbanken* att möjligheten för allemansfonder att placera i utländska värdepapper bör införas gradvis under övergångstiden. *Finansinspektionen* påtalar att ändringar i fondbestämmelserna blir nödvändiga om en allemansfond väljer att placera i utländska finansiella instrument och att en sådan ändring kräver godkännande från inspektionen.

Skälen för regeringens förslag: Allemansfonderna infördes huvudsakligen för att bidra till det svenska näringslivets behov av riskkapital (prop. 1983/84:30 s. 21). I enlighet med detta syfte fick fonderna till en början placera endast i svenska värdepapper och då företrädesvis svenska aktier. Placeringsreglerna har i viss mån förändrats i takt med utvecklingen på kapitalmarknaden men inriktningen på den svenska aktiemarknaden har i allt väsentligt behållits.

Placeringsreglerna för allemansfonder innebär att huvuddelen av tillgångarna i en allemansfond skall vara placerade i svenska aktier eller aktierelaterade instrument. Upp till 25 procent av tillgångarna får emellertid placeras i svenska räntebärande papper och högst 5 procent i andelar i andra värdepappersfonder eller utländska fondföretag. Liksom för vanliga värdepappers-

fonder gäller att merparten av de värdepapper som en allemansfond innehar skall vara marknadsnoterade. Vidare får allemansfonder inte placera så att värdet av de värdepapper som har getts ut av en emittent kommer att överstiga 10 procent av fondens tillgångar. Denna gräns gäller emellertid endast vid tidpunkten för förvärvet och värdeförändringar i portföljen medför således inte någon skyldighet för fonden att avyttra värdepapper.

Vanliga värdepappersfonder får till skillnad från allemansfonder placera även i utländska värdepapper. En annan skillnad är att vanliga värdepappersfonder inte behöver placera större delen av sina medel på aktiemarknaden. Huvudregeln för vanliga värdepappersfonder innebär att endast 5 procent av fondens värde får placeras i finansiella instrument från en och samma emittent. Upp till 10 procent av värdet får emellertid placeras i finansiella instrument från en enda emittent, om sådana placeringar sammanlagt uppgår till högst 40 procent av fondens värde. När det gäller obligationer får högst 25 procent av tillgångarna placeras i obligationer utgivna av ett och samma kreditinstitut, om det sammanlagda innehavet av sådana obligationer inte överstiger 80 procent av fondens värde. Placeringar i statspapper och liknande från samme emittent får normalt ske med högst 35 procent av fondens värde och högst 5 procent får placeras i andelar i andra värdepappersfonder eller utländska fondföretag.

En annan skillnad är att för vanliga värdepappersfonder gäller begränsningarna inte endast vid förvärvstillfället. Begränsningarna avser i stället värdet enligt den vid var tid gällande marknadskursen. Detta innebär att begränsningsreglerna kan utlösas genom kursrörelser på enskilda aktier utan att fonden har gjort några ny- eller omplaceringar.

I promemorian "Nya placeringsregler för allemansfonder" (Ds 1991:7) ifrågasattes begränsningen av möjligheten för allemansfonder att placera i räntebärande papper och den ensidiga inriktningen på svenska aktier. Enligt promemorian har allemansfonder och liknande särregleringar för att styra sparandet efter avvecklingen av valutareglerna sannolikt liten betydelse för det svenska näringslivets kapitalförsörjning. I promemorian görs den bedömningen att de placeringsregler som gäller för allemansfonder försvårar förvaltningen av dessa och har negativ effekt på spararnas avkastning.

De förslag som presenterades i promemorian togs upp till överväganden i en proposition (1992/93:90) under hösten 1992. Vid det tillfället bedömde emellertid föredragande statsrådet det som mindre lämpligt att genomföra några genomgripande förändringar i allemansfondernas placeringsbestämmelser. Mot bakgrund av den oro som då rådde på de finansiella marknaderna befarades nämligen att en sådan ändring kunde medföra negativa konsekvenser för den svenska aktiemarknaden.

Utredningen konstaterar att det skett förändringar i de faktorer som år 1992 fick regeringen att frånga för-

slaget att låta allemansfonderna omfattas av samma placeringsregler som vanliga värdepappersfonder. En sådan faktor var att – när utredningen presenterade sitt förslag – skattelättnaderna för sparande i allemansfonder var avskaffade. En annan faktor var att finansskrisen hade passerat sin kulmen och att läget på den svenska aktiemarknaden var betydligt ljusare än vad som var fallet under år 1992. Mot den bakgrunden menar utredningen att allemansfonderna bör omfattas av samma placeringsregler som vanliga värdepappersfonder. Enligt utredningen kan det förväntas att en sådan ändring inledningsvis leder till ett utflöde av kapital, genom att förvaltare av allemansfonder väljer att placera i utländska aktier. Detta kommer enligt utredningen att medföra en viss nedgång i aktiekurserna, vilket gör svenska aktier mer intressanta för utländska placerare. Utredningen bedömer därför att nettoutflödet av kapital kan förväntas bli lägre än bruttoutflödet.

Genom att skattelättnaderna för allemansfonder avskaffas vid det kommande årsskiftet blir läget i stort sett detsamma som när utredningen lämnade sitt betänkande. Regeringen delar utredningens uppfattning att det inte längre är motiverat att ha kvar särregler för allemansfondernas placeringar. Tvärtom bör dessa fonder ha samma möjligheter som vanliga värdepappersfonder när det gäller möjligheterna att uppnå hög avkastning och att sprida riskerna. Allemansfonderna bör därför omfattas av samma placeringsregler som gäller för vanliga värdepappersfonder.

De nu föreslagna ändringarna innebär bl.a. att flera allemansfonder måste göra omDispositioner i sina portföljer för att efterkomma de nya placeringsreglerna. Det torde nämligen inte vara ovanligt att allemansfonder innehar aktier utgivna av ett bolag vilkas sammanlagda värde överstiger 10 procent av fondens värde. Allemansfonderna bör ges rimlig tid att genomföra anpassningen till de nya riskspridningskraven. Utredningen har föreslagit en övergångstid om ett år. Enligt regeringens uppfattning framstår en sådan övergångstid som väl avvägd. En viss anpassning kan också förväntas ske innan lagen träder i kraft.

Enligt Riksbankens remissvar kan allemansfondernas portföljanpassning till de nya riskspridningsreglerna i förening med allmänna incitament till placeringar i utländska värdepapper leda till ett icke obetydligt kapitalutflöde. För att undvika engångseffekter på betalningsbalansen föreslår därför banken att friheten för allemansfonder att investera i utländska värdepapper bör införas gradvis under övergångstiden.

De ändrade reglerna kan, som Riksbanken påpekat, förutses leda till ett visst utflöde av kapital. Enligt regeringens uppfattning kan emellertid utflödet inte bedömas komma att bli så omfattande att det från betalningsbalanssynpunkt motiverar några särregler. En anledning till denna bedömning är att allemansfonderna även efter ändringen kan förväntas fortsätta investera huvudsakligen i svenska värdepapper. Förändringar av fondernas placeringsreglementen och av deras placeringspolicy kan dessutom förväntas ske successivt. Nå-

got gradvis införande av de nya reglerna på sätt Riksbanken har föreslagit kan därför inte anses påkallat.

Innebörden av de nya reglerna för allemansfonder blir att begränsningen att endast placera i svenska aktier och andra svenska värdepapper upphör att gälla fr.o.m. den 1 januari 1997. Om en fond väljer att placera i utländska finansiella instrument redan från denna tidpunkt är det nödvändigt för fonden att ändra i fondbestämmelserna. En sådan ändring anses normalt vara av väsentlig betydelse för fondandelsägarna och kräver därför enligt 10 § lagen (1990:1114) om värdepappersfonder Finansinspektionens godkännande. Inspektionen får därvid som villkor för godkännande ange att fondandelsägarna skall underrättas om ändringen. Enligt sitt remissvar bestämmer inspektionen i sådana fall att de nya fondbestämmelserna inte får tillämpas förrän efter viss tid – högst tre månader – efter beslutet att godkänna ändringen.

Den svenska lagstiftningen om värdepappersfonder uppfyller de krav som ställs i rådets direktiv 85/611/EEG av den 20 december 1985 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag). Denna anpassning har skett i omgångar och inleddes genom tillkomsten av lagen om värdepappersfonder. Anpassningen till EG-regleringen innebär att svenska värdepappersfonder med stöd av sin hemlandsauktorisering kan bjuda ut sina andelar i andra länder som tillhör det Europeiska Ekonomiska Samarbetsområdet (EES), det s.k. europapasset. Allemansfonderna har hittills stått utanför denna harmonisering med EG-reglerna om fondföretag på grund av de speciella placerings- och riskspridningsregler som gäller för dessa fonder (se prop. 1989/90:153 s. 46). I och med att allemansfonderna enligt det förevarande förslaget skall lyda under de placerings- och riskspridningsregler som gäller enligt lagen om värdepappersfonder – och då de i övrigt har att följa de bestämmelser i lagen om värdepappersfonder som uppfyller EG-direktivets krav – upphör denna särbehandling av allemansfonderna. Detta gäller emellertid inte de företagsanknutna allemansfonderna, som alltså kommer att omfattas av placerings- och riskspridningsbestämmelser som inte är konforma med EG-reglerna. Placeringsreglerna för sådana fonder bör dock – liksom för vanliga allemansfonder – ändras på så sätt att det blir tillåtet att placera även i utländska värdepapper.

Bosparlån samt bosparande i HSB och Riksbyggen

REGERINGENS FÖRSLAG:

Bestämmelserna om bosparlån samt om bosparande i HSB och Riksbyggen upphävs.

Utredningens förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag.

Remissinstanserna: HSB Riksförbund har inga invändningar mot förslaget. Övriga remissinstanser yttrar sig inte i denna del.

Skälen för regeringens förslag:

Bosparlån

Sparare som är mellan 18 och 28 år har enligt 26 – 28 §§ lagen om allemanssparande rätt att få bosparlån under vissa villkor. Denna lånerätt infördes för att stimulera ungdomar till regelbundet sparande och för att underlätta för ungdomar att finansiera bosättning och anskaffande av egen bostad. När lånerätten kom till var kreditmarknaden mer reglerad, t.ex. genom att det fanns en volymbegränsning för utlåningen. Denna begränsning innebar att ungdomar och andra grupper med låga inkomster under perioder hade svårt att få lån.

Bestämmelserna om bosparlån innebär att spararen får rätt att låna tre gånger det sparade beloppet, som lägst får uppgå till 5 000 kronor. Innan lån beviljas måste emellertid låntagaren genomgå sedvanlig kreditprövning. Enligt lagen har banken således inte någon skyldighet att bevilja lån till de sparare som omfattas av bestämmelserna. Banken har också rätt att bestämma villkoren för lånet.

Enligt utredningen finns det inte några uppgifter om i vilken omfattning lånerätten utnyttjats. Enligt uppgift i betänkandet har Svenska Bankföreningen bedömt att lånerätten sällan åberopas och att det i stället är andra faktorer som avgör om en kredit skall beviljas. Utredningen finner stöd i bedömningen att lånerätten är av begränsad betydelse genom en hänvisning till att Finansinspektionen under år 1993 inte fick ett enda klagomål som rörde vägran att lämna bosparlån. Utredningen uppger dessutom att sparare hos HSB får låna till hela den del av insatsen som de inte har sparat ihop och att detta gäller för alla sparare hos HSB. Utredningens bedömning är sammanfattningsvis att bestämmelserna om bosparlån saknar värde eftersom kreditmarknaden nu är avreglerad och att lånerätten därför kan avskaffas.

Regeringen delar utredningens uppfattning att det inte längre finns några skäl att behålla bestämmelserna om bosparlån i lagen om allemanssparande. Som utredningen påpekat fyller dessutom bestämmelserna om ungdomsbosparande i lagen (1988:846) om ungdomsbosparande väsentligen de syften som ligger bakom reglerna om bosparlån. Reglerna om bosparlån bör därför avskaffas.

Bosparande i HSB och Riksbyggen

Bestämmelserna om bosparande hos HSB infördes i lagen om allemanssparande samtidigt som bestämmelserna om bosparlån. Sedan den 1 juli 1986 får bosparande även ske hos Riksbyggen. De sparade medlen be-

höver inte överföras till Riksgäldskontoret. Ett av skälen till detta är att medlen används som en del av rörelsekapitalet för produktion av bostäder avsedda för bl.a. de sparande ungdomarna (prop. 1984/85:51 s. 17).

Utredningen anser att nuvarande ordning inte längre är motiverad eftersom skattesubventionerna har upphört. Regeringen delar denna bedömning.

Upprättade lagförslag

Inom Finansdepartementet har upprättats förslag till lag om ändring i lagen (1983:890) om allemanssparande.

Lagrådet

De lagändringar som nu föreslås är i allt väsentligt en

följd av att skattegynnandet av allemanssparandet helt upphör fr.o.m. år 1997. När det gäller förslaget att upphäva bestämmelsen om lägsta ränta kan visserligen hävdas att bestämmelsen delvis kan ha varit av betydelse för spararnas val att placera medel på allemansspar-konto. Bestämmelsen har emellertid kommit att sakna betydelse i praktiken eftersom räntan på allemansspar-konton varit väsentligt högre. Till detta kommer att Riksgäldskontoret fastställer räntan i konkurrens med de räntevillkor som tillämpas av övriga aktörer på bl.a. inlåningsmarknaden. Avskaffandet av bestämmelsen om lägsta ränta är således enligt regeringens uppfattning inte viktig för enskilda eller från allmän synpunkt. Lag-rådet behöver därför inte höras i den delen. Övriga delar av förslaget är av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

5. Tidsbegränsade åtaganden

- Sverige är, i och med EU-medlemskapet, automatiskt medlem i Europeiska investeringsbanken. Under åren 1995-1998 skall Sveriges kapitalandel inbetalas.
- Den finansiella krisen har klingat av och lagen om bankstöd har upphävts fr.o.m. 1 juli 1996. Vissa kostnader finns dock kvar år 1997.

De sammanlagda inbetalningarna till investeringsbanken uppgår till 508 miljoner ecu under de fyra åren. Sverige är också medlem i den europeiska utvecklingsbanken (EBRD) och skall även där betala ett kapitaltillskott uppdelat på fem år. Då pengar finns kvar (på konto i Riksgäldskontoret) sedan den senaste inbetalningen kommer detta inte att belasta statsbudgeten förrän år 1999.

I samband med bankkrisen köpte staten Securum AB av Nordbanken och tog i då ett lån på 1 miljard kr i Riksgäldskontoret. Lånet är ännu inte återbetalt och därför uppkommer räntekostnader under år 1997.

Riksdagen har beslutat att staten skall sälja aktieinnehavet i Nordbanken. Under hösten 1995 såldes ca

en tredjedel av banken. Tidpunkt för ytterligare försäljning är inte beslutad men medel för försäljningskostnader föreslås tas upp på statsbudgeten år 1997.

Regeringen beräknar att inom kort föreslå riksdagen att stadshypotekskassans aktier i Stadshypotek AB förs över till staten. Aktierna skall sedan bjudas ut till försäljning. För kostnader i samband med försäljningen föreslås medel tas upp på statsbudgeten under år 1997.

Tekniska förändringar

Den förändrade anslagsstrukturen som föreslås fr.o.m. år 1997 innebär att 1000-kronorsanslaget Åtgärder för att stärka det finansiella systemet blir ett ramanslag där de beräknade utgifterna budgeterats. Detsamma gäller 1000-kronorsanslaget Statliga ägarinsatser m.m. i Nordbanken.

1000-kronorsanslaget Statlig kreditgaranti för bostadsanskaffningslån blir ett obetecknat anslag.

Förslagsanslaget Bidrag till kapitalet i Europeiska investeringsbanken blir ett ramanslag.

UTGIFTSUTVECKLINGEN INOM VERKSAMHETSOMRÅDET FRAMGÅR AV FÖLJANDE SAMMANSTÄLLNING (miljoner kronor):

	UTGIFT	ANVISAT	UTGIFTSPROGNOS	DÄRAV	FÖRSLAG	BERÄKNAT	BERÄKNAT
	1994/95	1995/96	1995/96	1996	1997	1998	1999
B. Tidsbegränsade åtaganden	1 273	2 850	-913	-1 051	1 225	230	260

5.1 ANSLAGSAVSNITT

B 1. Statlig kreditgaranti för bostadsanskaffningslån

1994/95	Utgift	-
1995/96	Anslag	1 ¹⁾
1997	Förslag	200
1998	Beräknat	200
1999	Beräknat	200

¹⁾ Beloppen anges i tusental kr

Enligt förordningen (1973:499) om bostadsanskaffningslån med statlig garanti till statstjänstemän m.fl. har under vissa förutsättningar lån med statlig garanti kunnat medges för förvärv av bostadsrätt eller för kontantinsats vid villaköp. Lån har medgivits den som i samband med ändring av tjänstgöringsort har fått eller har kunnat få anstånd med omstationering. Högsta lånebelopp har varit 30 000 kr och längsta amorteringstiden 10 år.

Från anslaget betalas de kostnader som kan uppkomma till följd av att den statliga garantin behöver tas i anspråk. Anslaget disponeras av Kammarkollegiet.

Regeringens överväganden

I 1991 års budgetproposition (prop.1990/91:100 bil.15, bet. 1990/91:AU18, rskr. 1990/91:167) aviserades en avveckling av den statliga garantin för bostadsanskaffningslån. Det successivt minskade utnyttjandet visar att kreditgarantin numera inte i någon högre grad gör det lättare att lösa bostadsfrågan på den nya tjänstgöringsorten. Regeringen har därför upphävt förordningen om bostadsanskaffningslån. Fr.o. m. den 1 januari 1992 beviljas inga nya lån. Förordningen gäller dock för lån som har beviljats dessförinnan.

B2. Åtgärder för att stärka det finansiella systemet

1994/95	Utgift	277 903 ¹⁾	
1995/96	Anslag	1	Utgiftsprognos -3 744 910
			därav 1996 -2 751 554
1997	Förslag	205 000	
1998	Beräknat	140 000	
1999	Beräknat	140 000	

¹⁾ Beloppen anges i tusental kr

Intäkterna under budgetåret har uppgått till ca 4,1 miljarder kronor och utgörs i huvudsak av utdelning från

Nordbanken. Kostnaderna, ca 400 miljoner kronor, består till övervägande del av räntekostnader på lån i Riksgäldskontoret avseende finansieringen av Securum och Retrixa. Intäkterna från försäljningen av aktier i Nordbanken motsvarande 6,4 miljarder kronor har redovisats under inkomsttitel.

Liksom innevarande år disponeras anslaget för att täcka utgifter för åtgärder som avser att stärka det finansiella systemet som uppkommer vid infrianden av utställda garantier, betalning av ränta på lån i Riksgäldskontoret som tagits upp för att finansiera stöd samt återbetalning av lån i Riksgäldskontoret när lån skrivs ned eller tillgångar säljs till ett lägre pris än deras bokförda värde. Anslaget får därutöver belastas med kostnader för infrianden av statens garantier för kapitaltäckningen i Statens Bostadsfinansieringsaktiebolag, SBAB, samt Venantius. Anslaget förutses komma att belastas med ränteutgifter för återstående lån i Riksgäldskontoret. Garantierna för SBAB och Venantius förväntas inte belastas anslaget under år 1997.

Innevarande budgetår, liksom tidigare, har vissa inkomster såsom aktieutdelningar, influtna garantiavgifter m.m., löpande redovisats under anslaget. Budgetåret 1997 kommer aktieutdelningar att redovisas mot inkomsttitel och garantiavgifterna mot anslaget A 10. Riksgäldskontoret garantiverksamhet.

Statens åtagande att banker och vissa andra kreditinstitut skall kunna infria sina förpliktelser i rätt tid upphörde vid utgången av juni 1996 efter beslut av riksdagen i maj 1996. Beslutet innebär att från nämnda tidpunkt omfattas inte berörda instituts fordringar av åtagandet, oavsett när fordringarna uppkommit. Bankstödsnämnden omvandlades samtidigt till Insättningsgarantinämnden.

Bankstödsnämndens tidigare avtal med elva sparbanksstiftelser upphörde före halvårsskiftet sedan stiftelserna reglerat ett lån på marknaden som nämnden lämnat en statlig garanti för. Förvaltningen av nämndens lämnade garantier avseende Securum (inkl. Retrixa) har överförts till Riksgäldskontoret enligt regeringens beslut den 13 juni 1996 medan förvaltningen av upptagna lån i Riksgäldskontoret överförts till Finansdepartementet.

Förvaltningen av statens ägande i Nordbanken och Securum har överförts till Finansdepartementet. Avsikten är oförändrat att hela statens aktieinnehav i Nordbanken skall säljas samt att tillgångarna i Securum skall avyttras. Securums avyttring av tillgångar har fortsatt under budgetåret 1995/1996 i syfte att i största utsträckning återvinna tidigare utgifter för bankstödet.

De ekonomiska konsekvenserna av bankstödet har redovisats tidigare, dels i föregående års budgetproposition (prop.1994/95:100 bil. 8), dels i propositionen om avveckling av stödet (prop. 1995/96:172).

B3. Statliga ägarinsatser m.m. i Nordbanken

1994/95	Utgift	21 400 ¹⁾		
1995/96	Anslag	1	Utgiftsprognos	277 650
			därav 1996	14 650
1997	Förslag	100 000		
1998	Beräknat	0		
1999	Beräknat	0		

¹ Beloppen anges i tusental kr

Anslaget belastas med kostnader som uppkommer vid förberedelser för och genomförande av försäljning av statens aktier i Nordbanken.

Regeringens överväganden

Resurser 1997

Anslag 100 000 tkr

Under hösten 1995 såldes 34,5 procent av statens aktier i Nordbanken. För det fall att beslut fattas om ytterligare försäljning under budgetåret 1997 budgeteras 100 miljoner kronor för detta ändamål.

B4. Försäljning av aktier i Stadshypotek AB

1997	60 000 ^{1,2)}
1998	60 000
1999	60 000

¹ Nytt anslag

² Beloppen anges i tusental kr

Anslaget är avsett att användas till kostnader som uppkommer vid förberedelser för och genomförande av försäljning av statens aktier i Stadshypotek AB.

Regeringens överväganden

Resurser 1997

Anslag 60 000 tkr

Regeringen beräknar att inom kort föreslå riksdagen att stadshypotekskassans aktier i Stadshypotek AB för över till staten. Avsikten är att aktierna sedan skall bju-

das ut till försäljning. För det fall att beslut fattas om försäljning under budgetåret 1997 budgeteras 60 miljoner kronor för detta ändamål.

B5. Bidrag till kapitalet i Europeiska investeringsbanken

1994/95	Utgift	973 519 ¹⁾		
1995/96	Anslag	2 850 000	Utgiftsprognos	2 554 400
			därav 1996	1 685 800
1997	Förslag	860 000		
1998	Beräknat	30 000		
1999	Beräknat	-		

¹ Beloppen anges i tusental kr

Svenskt medlemskap i Europeiska investeringsbanken följer automatiskt med medlemskap i Europeiska unionen. Sveriges kapitalandel uppgår till 2 026 miljoner ecu. Av detta belopp skall 7,5 procent inbetalas till banken, vilket motsvarar 152,0 miljoner ecu.

Sverige skall även göra inbetalningar till bankens reservfonder och andra avsättningar av vinstmedel. Bidraget skall uppgå till knappt 3,52 procent av reserverna och avsättningarna enligt balansräkningen per 31 december åretinnan anslutningen. Totalt väntas detta bidrag enligt en justerad beräkning uppgå till 356,5 miljoner ecu.

De sammanlagda inbetalningarna som Sverige skall göra till banken uppgår därmed till drygt 508 miljoner ecu, av vilket 402,4 har avsatts under budgetåren 1994/95 och 1995/96. Inbetalningarna skall vara avslutade vid utgången av år 1998.

En jämförelse mellan budget och utfall år 1994/95 visar ett överskridande med 23 519 000 kronor. Differensen beror primärt på växelkursförändringar. För innevarande budgetår väntas anslaget belopp inte komma att utnyttjas fullt ut främst på grund av den stärkta svenska kronan.

Under budgetåret 1997 skall två delbetalningar om sammanlagt ca 102,4 miljoner ecu göras. Med hänsyn till eventuella förändringar i kronans värde i förhållande till ecu bör ett anslag på 860 miljoner kronor anvisas för detta ändamål.

ÅTERSTÅENDE INBETALNINGAR FÖRDELAS ENLIGT FÖLJANDE UNDER ÅREN 1997-1998 (miljoner ecu):

ÅR	APRIL	OKTOBER	TOTALT
1997	100,6	1,8	102,4
1998	1,8	1,8	3,6

5.2 BIDRAG TILL EUROPEISKA UTVECKLINGSBANKEN (EBRD)

Målet för Europeiska utvecklingsbankens verksamhet är att underlätta övergången till öppna, marknadsorienterade ekonomier och främja privata initiativ i de länder i Central- och Östeuropa samt i före detta Sovjetunionen som utvecklas i riktning mot flerpartisystem, demokrati och pluralism. Verksamheten inriktas i första hand på den privata sektorn, men omfattar även projekt inom den offentliga sektorn. Banken lämnar stöd till ekonomiska reformer, såsom avmonopolisering, decentralisering och privatisering. Insatserna skall vara bankmässigt sunda, additionella, dvs. inte kunna komma till stånd på annat sätt, samt främja omvandlingen till marknadsekonomi.

EBRD bildades år 1991. Banken har 60 medlemmar, av vilka 25 är mottagarländer. Samtliga OECD-länder är medlemmar. Som medlemmar ingår även Europeiska investeringsbanken och EU. EBRD:s kapital uppgår till 10 miljarder ecu. Den svenska andelen utgör 2,28% eller 228 miljoner ecu.

Vid EBRD:s årsmöte i Sofia i april 1996 fattades beslut om en kapitalhöjning. Bankens kapital fördubblades, vilket innebär en höjning med 10 miljarder ecu. För Sveriges del skulle medverkan i höjningen innebära att kapitalinsatsen ökar med 228 miljoner ecu. Av detta belopp skall 22,5% , 51,3 miljoner ecu eller ca 450 miljoner kronor (1 ecu = 8,39 kr) betalas in över åtta år. Inbetalningarna skall göras i ecu. De resterande 77,5% utgör ettgarantiåtagande. Teckning av andelar skall ske senast den 15 april 1997. Skälet till kapitalhöjningen är att den nuvarande kapitalstorleken kommer att utgöra en restriktion på verksamheten redan vid slutet av år 1997.

När det gäller finansieringen av de svenska kapitalinbetalningarna kommer utgifterna för budgetåret 1997 inte att belasta anslaget. Det beror på att medlen till det föregående kapitaltillskottet till EBRD inte utnyttjats fullt ut. Budgetåret 1990/91 anvisades ett anslag om 525 000 000 kr, som avsåg bankens första fem verksamhetsår. Beloppet betalades in till Riksgäldskontoret, som gavs i uppdrag att sköta de årliga utbetalningarna och förvalta de ej utbetalda medlen. På detta konto kvarstår ett belopp tillräckligt stort för att täcka den första inbetalningen, som avser perioden 16 september 1997 t.o.m. 15 april 1998. Den uppgår till ca 60 miljarder ecu. Regeringen återkommer senare till riksdagen för att begära ytterligare medel.

Utgiften budgetåret 1994/95 uppgick till ca 128 miljoner kronor. För budgetåret 1995/96 uppgår utgiften till ca 30 miljoner kronor. Hela inbetalningen för år 1996 har därmed fullgjorts. Den sista betalningen avseende föregående kapitalhöjning görs år 1997.

Regeringens överväganden

Resurser 1997

Statsbudgeten belastas inte under år 1997.

Även om omvandlingen till marknadsekonomi nått förhållandevis långt i vissa av bankens medlemsländer, kvarstår enligt regeringens mening ett omfattande behov av det stöd som banken kan förmedla, särskilt vad avser utvecklingen inom den privata sektorn. Bankens katalytiska effekt skall heller inte underskattas. De investeringar från privata källor, som utgör samfinansiering med bankprojekt i regionen, skulle ofta inte ha kommit till stånd utan bankens insatser.

EBRD:s verksamhet har under senare år setts över och effektiviserats. Den kritik som under bankens första verksamhetsår framfördes har i allt väsentligt tystnat. Det är regeringens uppfattning att stöd genom EBRD är ett effektivt sätt att stödja omvandlingsprocessen i regionen. Bankens breda medlemskrets medför vidare att finansieringen av verksamheten fördelas mellan många länder istället för att i huvudsak få bäras av EU-länderna, vilket är fallet med många andra stödinsatser i östländerna.

EBRD:s verksamhet utgörs i huvudsak av långivning, riskkapitalinvesteringar och garantigivning. Summan av utestående lån, riskkapitalinvesteringar och garantier får inte överstiga summan av bankens tecknade kapital, reserver och överskott.

EBRD är den enda internationella finansieringsinstitution som i sin stadga har ett uttalat *miljömandat*. Inom ramen för sin verksamhet skall banken stödja en miljömässigt sund och hållbar utveckling. Detta sker i ökad utsträckning genom medverkan i finansiering av renodlade miljöprojekt, men också genom att tydliga miljökrav ställs på alla de projekt banken är involverad i. Regeringen anser att detta är ett särskilt viktigt inslag i bankens aktiviteter.

6. Riksdagens revisorer

UTGIFTSUTVECKLINGEN INOM VERKSAMHETSOMRÅDET FRAMGÅR AV FÖLJANDE SAMMANSTÄLLNING (miljoner kronor):

	UTGIFT	ANVISAT	UTGIFTSPROGNOS	DÄRAV	FÖRSLAG	BERÄKNAT	BERÄKNAT
	1994/95	1995/96	1995/96	1996	1997	1998	1999
C. Riksdagens revisorer	12	21	21	14	16	17	17

6.1 ANSLAGSAVSNITT

C1. Riksdagens revisorer

1994/95	Utgift	11 656 ¹⁾	Anslagssparande	1 877
1995/96	Anslag	21 320	Utgiftsprognos	21 320
			därav 1996	14 200
1997	Förslag	16 151		
1998	Beräknat	16 673		
1999	Beräknat	17 241		

¹⁾ Beloppen anges i tusental kr

Riksdagens revisorer har till uppgift att på riksdagens vägnar granska statlig verksamhet. Uppgiften är till övervägande delen av förvaltningsrevisionell karaktär, och syftet med revisorernas granskning är att främja ett effektivt utbyte av de statliga insatserna. Dessutom granskar revisorerna som externrevisorer Riksbanken, den inre riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond.

Riksdagens revisorer

Resurser

Ramanslag 16 151 tkr.

Riksdagens revisorer skall på riksdagens vägnar granska den statliga verksamheten inklusive statliga aktieföretag och stiftelser.

Den offentliga verksamheten är under stark förändring. Den styrs genom att riksdag och regering formulerar mål för olika områden. Ansvar för många verksamheter decentraliseras till regionala och lokala organ. Med denna utveckling ökar och förändras kraven på uppföljning, utvärdering och granskning.

Riksdagens revisorer arbetar i huvudsak med effektivitetsrevision som inriktas på övergripande och principiella frågor, men också med redovis-

ningsrevision av riksdagens myndigheter. Har målen nåtts? Bedrivs den statliga verksamheten på ett effektivt sätt? Det är centrala frågor i revisorernas verksamhet.

Riksdagens har uttalat att riksdagens ansvar för den statliga revisionen bör stärkas.

Riksdagens revisorer kommer under 1997 att arbeta med övergripande granskningsteman t ex EU, statens ägarroll, offentlig upphandling och hur den statliga revisionen fungerar.

Riksdagens revisorer förslår en förstärkning av sin anslagsram med 1,6 miljoner kronor med följande motiveringar.

Riksdagen beslutade under 1995 att riksdagens arvoden skulle höjas. Kostnaderna för revisorernas arvoden under 1997 beräknas uppgå till 1 100 000 kr. Revisorerna förutsätter att mellanskillnaden mot tidigare arvodesnivå 367 000 kr erhålls som ramförstärkning. Utöver detta förutsätts att revisorerna kompenseras för de höjda arvoden under 1995/96 med 475 000 kr. Total ramförstärkning på grund av ökade arvoden blir därmed 842 000 kr.

Revisorerna hyr sina lokaler av riksdagen. I föreliggande budgetförslag för 1997 har hänsyn tagits till en aviserad ökad hyresnivå. Detta motsvarar en ökad hy-

reskostnad för revisorerna med 746 000 kr. För detta förutsätts revisorerna få kompensation genom ramförstärkning.

Revisorerna köper sin löneadministration av förvaltningskontoret. Förvaltningskontoret har inte tidigare debiterat revisorerna för administrationen av revisorer-
nas arvoden. Denna kostnad uppgår till 24 000 kr vilket revisorerna förutsätter att man får kompensation för.

Riksdagens förvaltningsstyrelse

Riksdagens förvaltningsstyrelse har inget att erinra mot Riksdagens revisorers medelsberäkning. En justering har emellertid gjorts med anledning av en hyresförhandling mellan riksdagens förvaltningskontor och riksdagens revisorer.

Riksdagens förvaltningsstyrelse föreslår att riksdagens revisorer erhåller kompensation för de ökade arvodena och den ökade hyreskostnaden och sammanlagt beviljas ett anslag om 16 151 000 kr.